

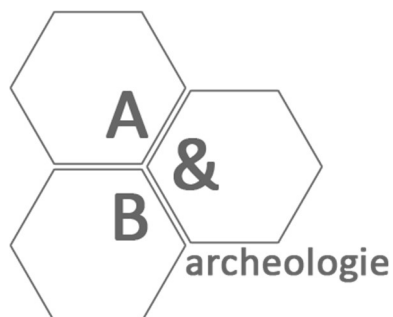
2022.079

Archeologienota Wervik Th. Godtschalckwijk

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Paulien FONTEYN

1-6-2022

Titel: Archeologienota Wervik Th. Godtschalckwijk

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke en Paulien Fonteyn

Uittreksels uit CartoWeb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18084 - www.ngi.be

Projectcode bureauonderzoek: 2022E225

Intern projectnummer: 2022.079

Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Wervik, Th. Godtschalckwijk

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 55851,41 en Y: 163713,80; X: 56022,10 en Y: 163795,64

Oppervlakte plangebied: ca. 4.010m²

Kadastergegevens: Wervik, afdeling 1, sectie D, perceel 586/2C2 (zie figuur 8)

Topografische kaart: zie figuur 6 en 7

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog), Paulien Fonteyn (erkend archeoloog) en initiatiefnemer

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Moerbeke-Waas, 01/06/2022

© Acke & Bracke bvba, Dorpvaart 76, 9180 Moerbeke. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	5
1.1. WETTELIJK KADER	5
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	5
1.2.1. VRAAGSTELLING	5
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	5
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	6
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	6
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	7
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	7
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	7
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	7
2. BUREAUONDERZOEK	8
2.1. HUIDIGE TOESTAND	8
2.2. GEPLANEDE WERKEN	10
2.3. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING	12
2.3.1. TOPOGRAFISCHE SITUERING	12
2.3.2. LANDSCHAPPELIJKE SITUERING	14
2.3.3. BODEMKUNDIGE SITUERING	17
2.3.4. GEOLOGISCHE SITUERING	18
2.4. HISTORISCHE SITUERING	20
2.4.1. ALGEMEEN	20
2.4.2. PLANGEBIED	21
2.5. ARCHEOLOGISCHE SITUERING	27
2.5.1. STEENTIJDEN	27
2.5.2. METAALTIJDEN	28
2.5.3. ROMEINSE PERIODE	28
2.5.4. MIDDELEEUWEN	30
2.5.5. NIEUWE EN NIEUWSTE TIJD	31
2.5.6. ONBEPAALEN DATERING	32
3. SYNTHESE	34
3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	34
3.2. AFWEGING VERDER VOORONDERZOEK	36
3.3. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	37
4. SAMENVATTING	39
5. BIBLIOGRAFIE	42

6. BIJLAGES

44

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen in de Th. Godtschalckwijk te Wervik (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen meer dan 3000m² bedraagt en de bodemingreep groter is dan 1000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

In het bureauonderzoek wordt een zo duidelijk mogelijk beeld gevormd van de huidige archeologische, historische en landschappelijke informatie van het projectgebied en zijn omgeving. Deze gegevens worden vergeleken met de geplande werken en de hiermee gepaard gaande verstoringen en vergravingen in de bodem. Het uiteindelijke doel is het bepalen of verder archeologisch onderzoek al dan niet aangewezen is.

Informatie over de afbakening van het plangebied en de geplande werkzaamheden werd aangeleverd via de initiatiefnemer door middel van ontwerpplannen en via mondelinge of schriftelijke communicatie. Om een zicht te krijgen op de huidige archeologische kennis van het plangebied en van de directe omgeving werd de Inventaris Onroerend Erfgoed geraadpleegd.¹ Deze online databank is uitsluitend toegankelijk voor geregistreerde gebruikers, hoofdzakelijk archeologen. Aanvullend werden verschillende historische kaarten geraadpleegd via Geopunt², de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie en via Cartesius³, een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Aansluitend hierbij werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van vorige eeuw. Op het kaartmateriaal en de luchtfoto's werd het plangebied geprojecteerd, om zodoende een duidelijk beeld te krijgen van het landgebruik gedurende de laatste eeuwen. Geopunt leverde ook verschillende kaarten op die betrekking hebben tot de landschappelijke en bodemkundige ligging van het gebied. Een kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt werd vergeleken met wat beschikbaar is via de CadGIS Viewer van de Federale Overheid.⁴ Een topografische kaart werd verkregen via het NGI.⁵

Op basis van dit onderzoek en het raadplegen van bovenvermelde bronnen kan een antwoord gegeven worden op de vooropgestelde onderzoeksvragen.

¹ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>

² <http://www.geopunt.be/kaart>

³ <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>

⁴ <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>

⁵ <http://www.ngi.be/topomapviewer/>

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

In eerste instantie werd gestart met het bureauonderzoek waarbij de diverse beschikbare bronnen geraadpleegd worden. Daarnaast werd in detail bekeken wat de huidige toestand is van het plangebied en werden de geplande werkzaamheden onder de loep genomen. Op basis van deze gegevens samen werd afgetoetst of een verder vooronderzoek noodzakelijk is en welke onderzoekstappen er desgevallend genomen moeten worden.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

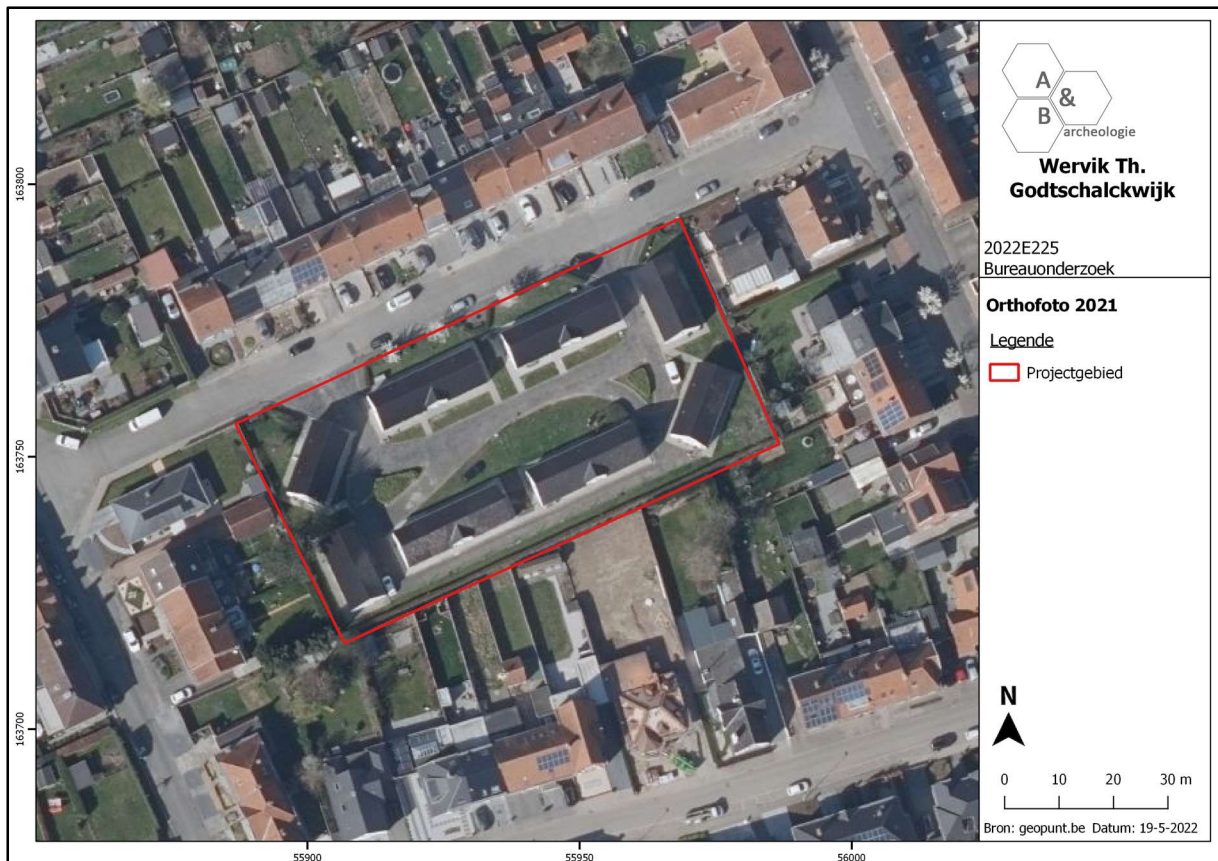
1.3.5. Selectie bronnen

De gebruikte bronnen zijn beschreven onder 1.3.1. De bronnen daaronder vermeld waren afdoende om een gedegen advies te geven voor een verder archeologisch traject. Bijkomend archiefonderzoek werd niet opportuun geacht.

2. Bureauonderzoek

2.1. Huidige toestand

Het terrein is ca. 4.010m² groot en situeert zich ter hoogte van de Th. Godtschalckwijk te Wervik. Deze wijk omvat 20 zorgwoningen rondom een centrale wegenis, de Th. Godtschalckwijk, die in het noorden via twee aansluitingen uitgeeft op de Th. Godtschalcklaan. Het terrein is grotendeels bebouwd en verhard, rondom de woningen en wegenis zijn groenzones aangeplant.

Figuur 1 Zicht op het plangebied op de meest recente luchtfoto (bron: geopunt.be).

Figuur 2 Zicht op de Th. Godtschalckwijk vanuit het westen (bron: <https://www.google.be/maps>).

Figuur 3 Zicht op de Th. Godtschalckwijk vanuit het oosten (bron: <https://www.google.be/maps>).

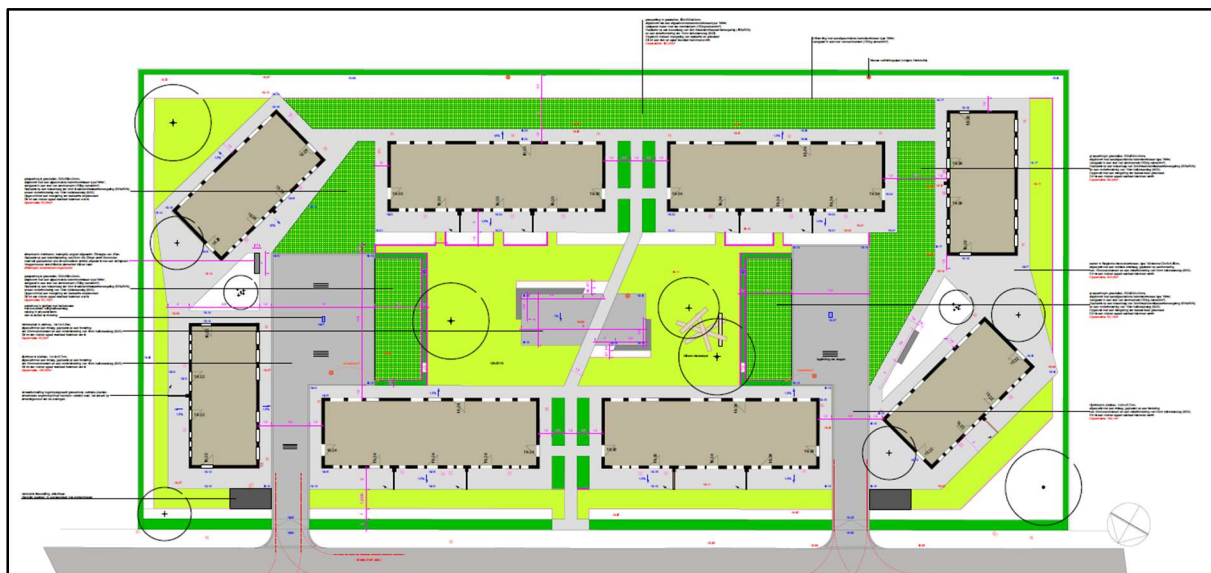
2.2. Geplande werken

De initiatiefnemer plant een heraanleg van de wegenis, riolering en omgeving. Hiertoe worden in eerste instantie de bestaande verhardingen verwijderd. De bestaande woningen en omgevende bomen blijven behouden in de geplande werken. Voor de heraanleg van de riolering zullen enkele nieuwe riolerings sleuven en -putten worden gegraven. Hierbij dient rekening gehouden worden met plaatselijk een bodemingreep van maximaal ca. 2m onder het huidige maaiveldniveau ter hoogte van de nieuwe putten. De nieuwe wegenis zal bestaan uit twee doodlopende noord-zuid georiënteerde straten die, zoals op heden het geval is, aansluiten op de Th. Godtschalcklaan. De nieuwe bestrating (ca. 345,65m²) zal worden opgebouwd uit platines met een dikte van 5 tot 7cm, gefundeerd op een ca. 20cm dikke laag zandcement met een onderfundering van 10cm kalksteenslag. De op heden bestaande verbinding tussen beide wegen wordt verwijderd en vervangen door een centraal binnenplein (ca. 53,5m²) in platines met dikte van ca. 3 à 5cm, eveneens voorzien van een fundering in zandcement van 20cm en een onderfundering in kalksteenslag van 10cm. Rondom het binnenplein wordt een nieuwe groenzone met speeltuin ingericht. Rondom de wegenis en de bestaande bebouwing worden verder nieuwe parkeerzones aangelegd in de vorm van grasparkings bestaande uit grasdallen (ca. 437,86m²). De bodemingreep voor deze werken blijft beperkt tot ca. 20cm. Rondom en tussen de bestaande woningen zullen daarnaast nieuwe paden (ca. 823,80m²) in Belgische blauwe hardsteen worden aangelegd. De stenen (ca. 6,65cm dik) worden ingebed in een ca. 15cm dikke zandcementfundering en een ca. 10cm dikke onderfundering in kalksteenslag.

De bodemingrepen op het terrein blijven aldus relatief beperkt en vervangen de huidige inrichting die reeds een impact gehad heeft op de bodem. Het merendeel van de werken reikt niet dieper dan 30 à 40cm. Enkel plaatselijk worden voor de rioleringswerken diepere bodemingrepen voorzien. Het gaat om puntsgewijze ingrepen met een relatief beperkte impact op de bodem.

Figuur 4 Geplande werken, geprojecteerd op het GRB (bron: initiatiefnemer; geopunt.be).

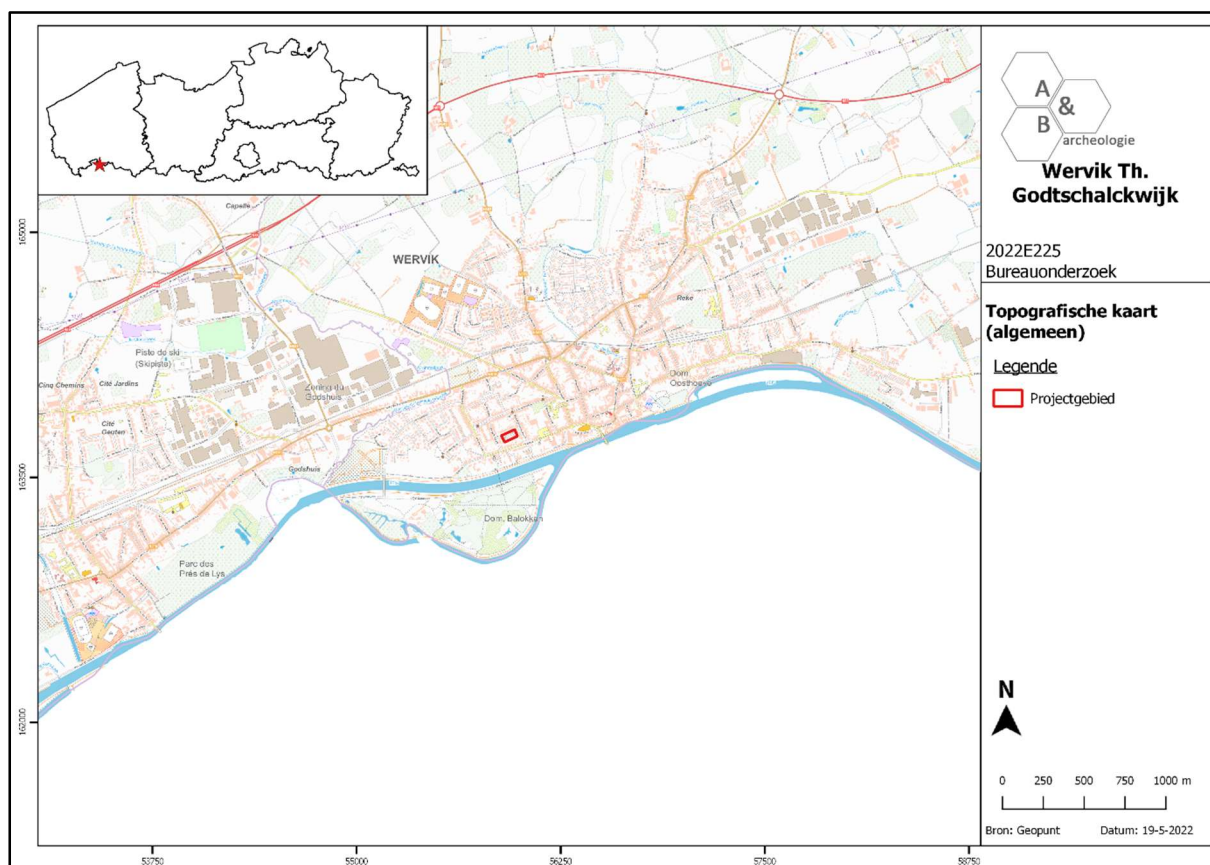
Figuur 5 Uitsnede uit het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer).

2.3. Landschappelijke ligging

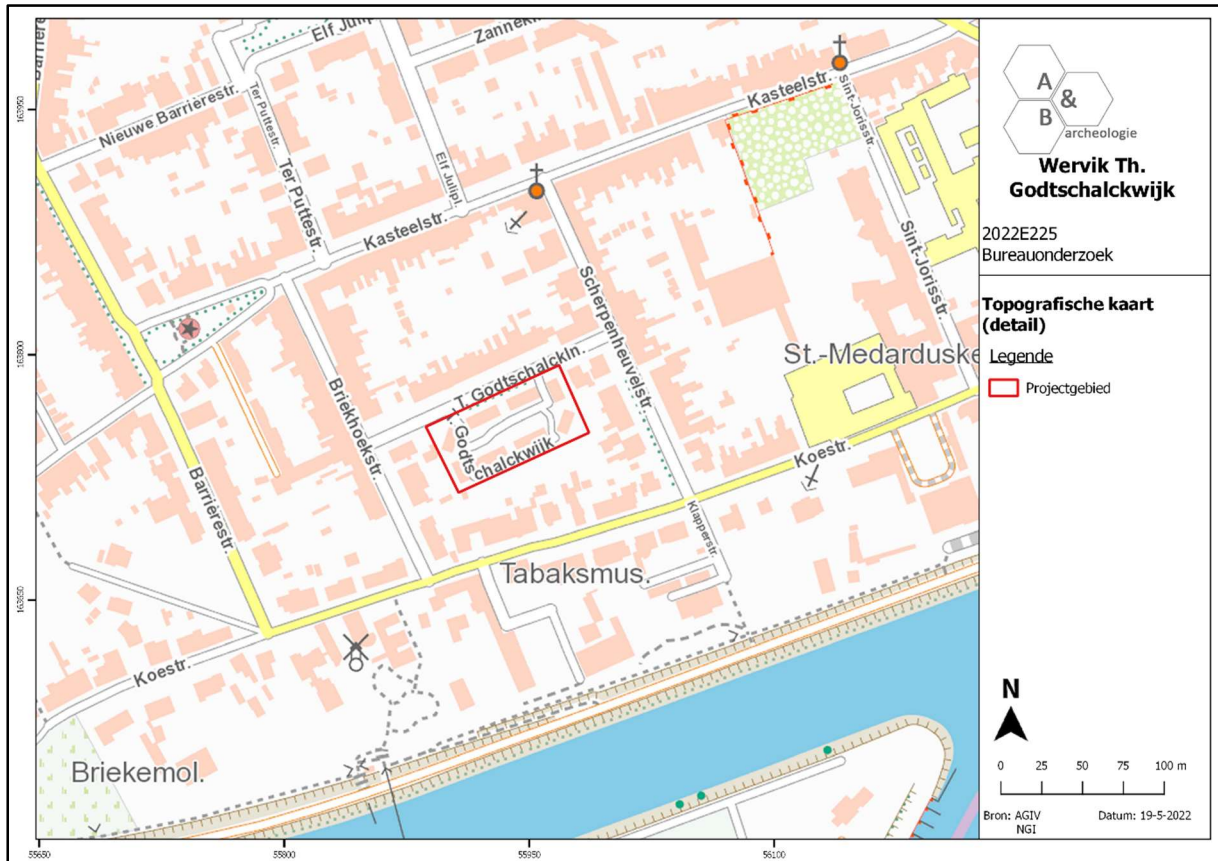
2.3.1. Topografische situering

Het plangebied is gelegen in Wervik, gesitueerd centraal in het uiterste zuiden van de provincie West-Vlaanderen, tegen de grens met Frankrijk. De fusiegemeente bestaat uit de stad Wervik in het zuidwesten en de deelgemeente Geluwe in het noordoosten. De zuidelijke grens met Frankrijk wordt gevormd door de Leie. In het noordoosten grenst de fusiegemeente Wervik aan Dadizele (Moorslede) en Moorsele (Wevelgem), in het oosten aan Menen, in het westen aan Komen (Komen-Waasten) en Zandvoorde (Zonnebeke) en in het noordwesten aan Geluveld (Zonnebeke) en Beselare (Zonnebeke). De A19 doorsnijdt deelgemeente Geluwe van noordwest naar zuidoost. Wervik zelf wordt van oost naar west doorkruist door de spoorweg tussen Kortrijk en Poperinge. Het plangebied bevindt zich in het centrum van Wervik, tussen de spoorlijn en de Leie, op ca. 200m ten noorden van deze rivier en op ca. 450m ten westen van het stadscentrum. Het terrein situeert zich ter hoogte van de Th. Godtschalckwijk, die wordt omgeven door de Th. Godtschalcklaan in het noorden, de Scherpenheuvelstraat in het oosten, de Koestraat in het zuiden en de Briekhoekstraat in het westen. In de directe omgeving van het plangebied, alsook binnen het terrein zelf, is (voornamelijk) residentiële bebouwing aanwezig.

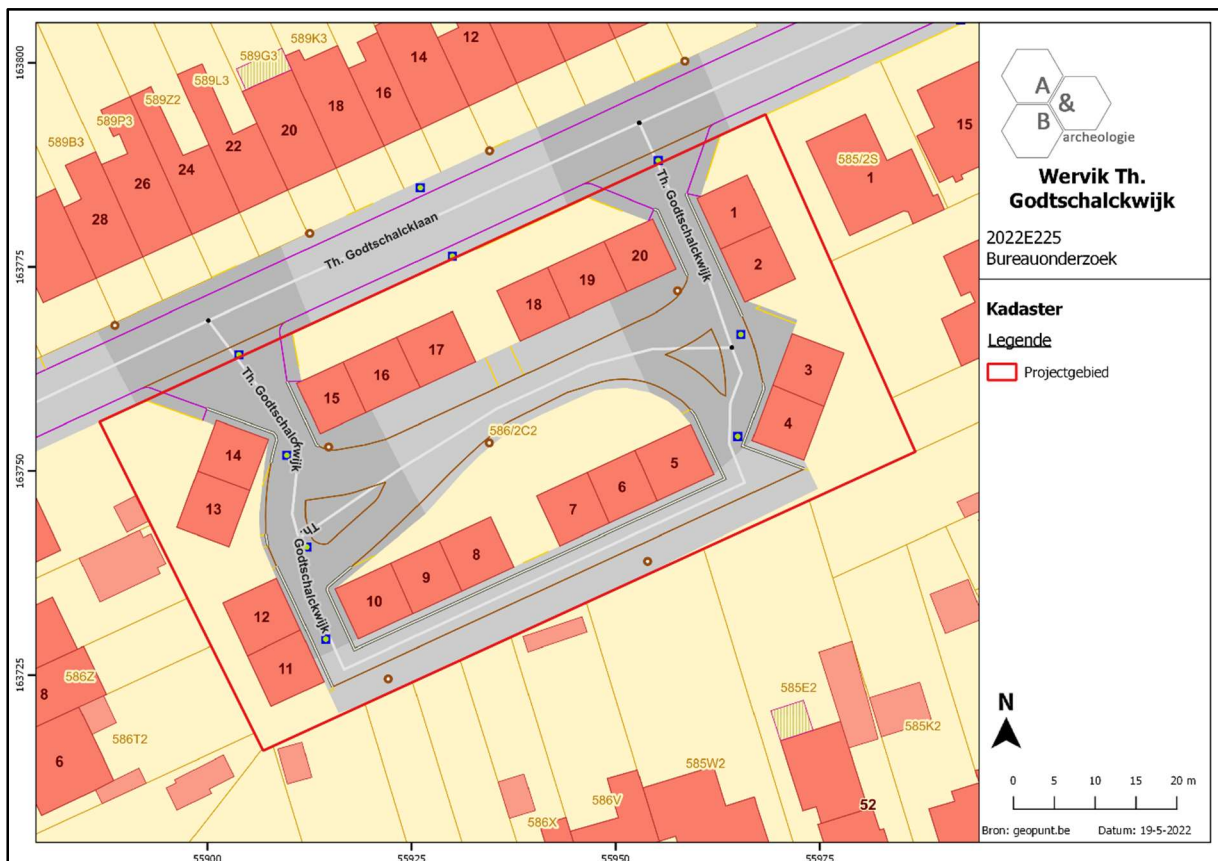
Op de bodemgebruikskaart van 2001 wordt het plangebied quasi volledig ingekleurd als 'andere bebouwing'. Dit komt overeen met de huidige situatie.

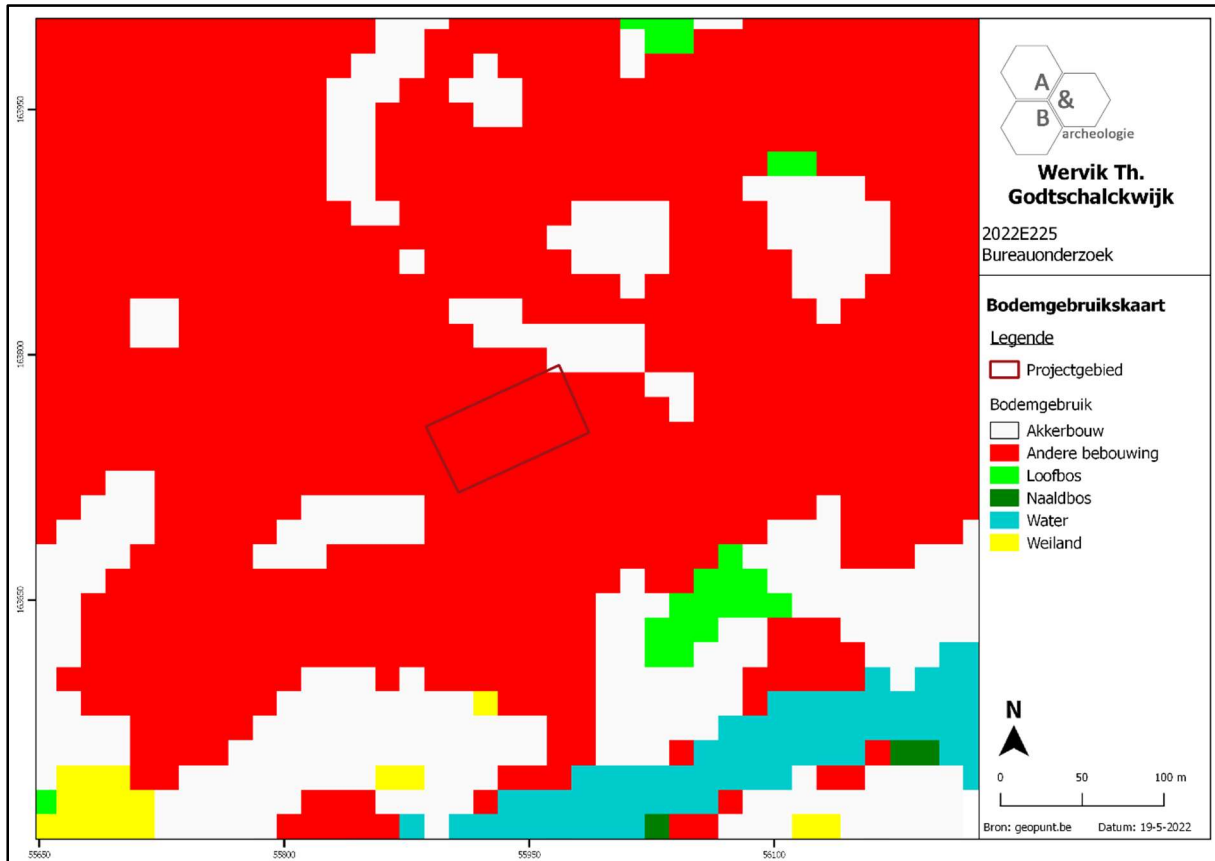
Figuur 6 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 7 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 8 Zicht op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

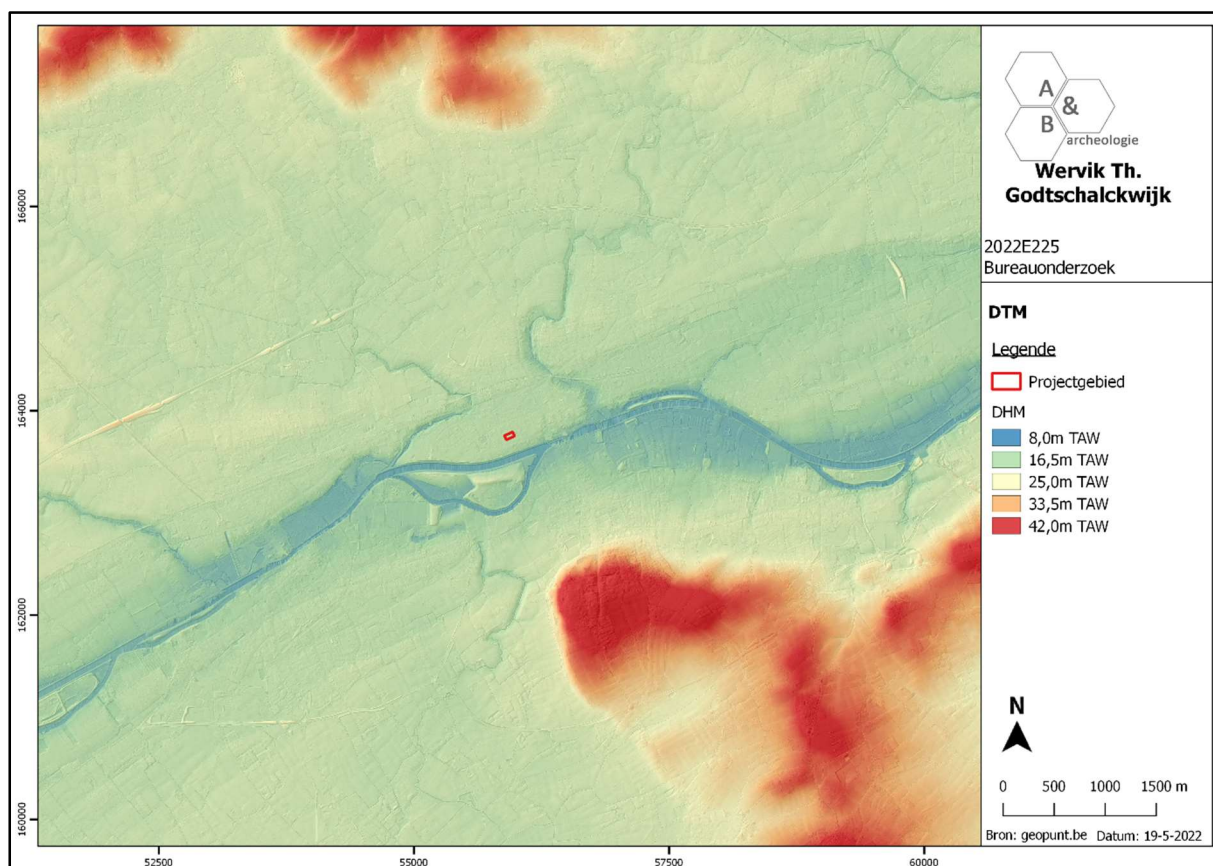

Figuur 9 Zicht op de bodemgebruiksk kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

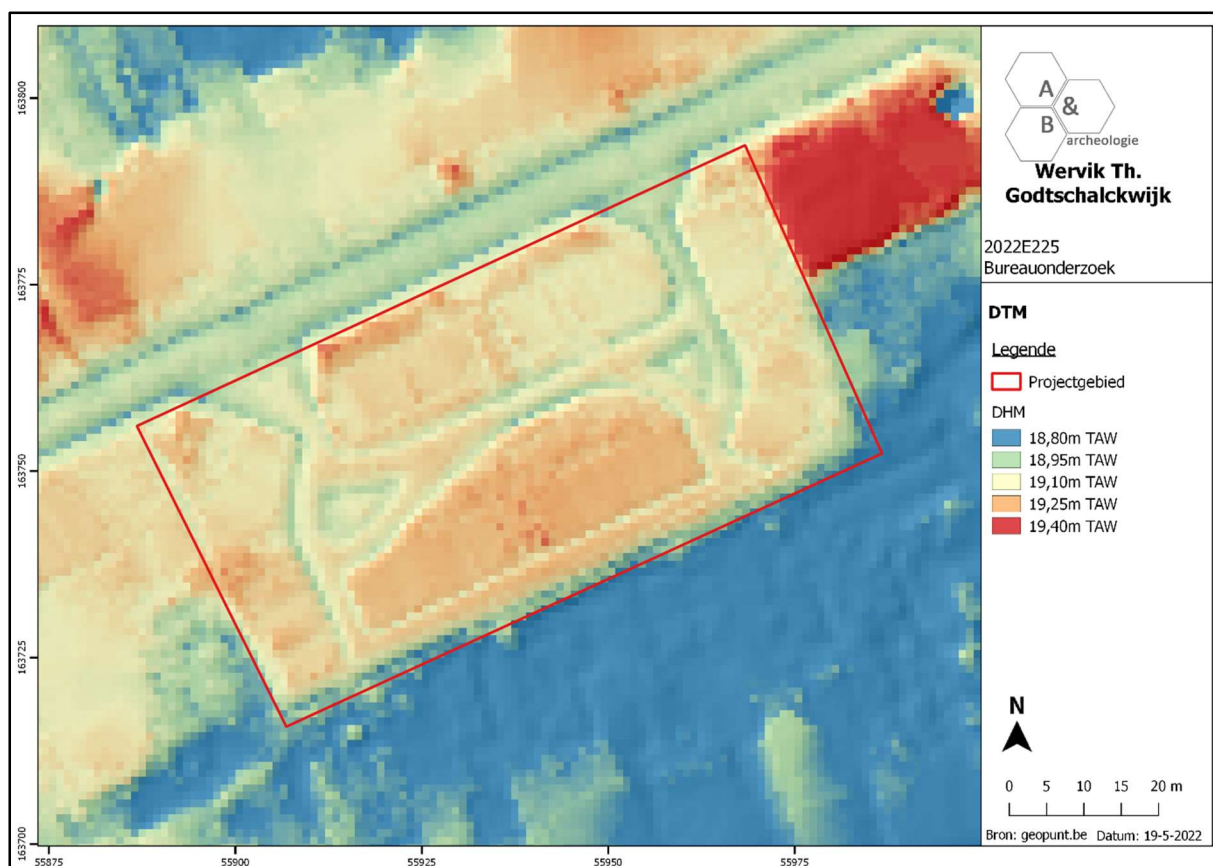
2.3.2. Landschappelijke situering

Wervik ontwikkelde zich op de linkeroever van de Leie in Zandlemig Vlaanderen en kent een hoogteligging van ca. 20m. Het landschap rond Wervik wordt voornamelijk gedomineerd door de aanwezigheid van de Leie in het zuiden. Verder kent de gemeente in het zuiden een eerder vlak reliëf, terwijl in het noorden uitlopers van de Midden-West-Vlaamse-Heuvelrug aanwezig zijn. Deze rug heeft een hoogte van ca. 40 à 60m. Het plangebied zelf bevindt zich in de eerder vlakke zone meteen ten noorden van de Leie en kent een beperkt microreliëf dat voornamelijk te verklaren is door de huidige inrichting van het terrein. Zo kunnen o.m. de grenzen van de huidige bestrating duidelijk onderscheiden worden op het gedetailleerd digitaal hoogtemodel. Het maaiveldniveau binnen het plangebied schommelt tussen ca. + 18,9m TAW en +19,3m TAW. Er is sprake van een beperkt hoogteverschil.

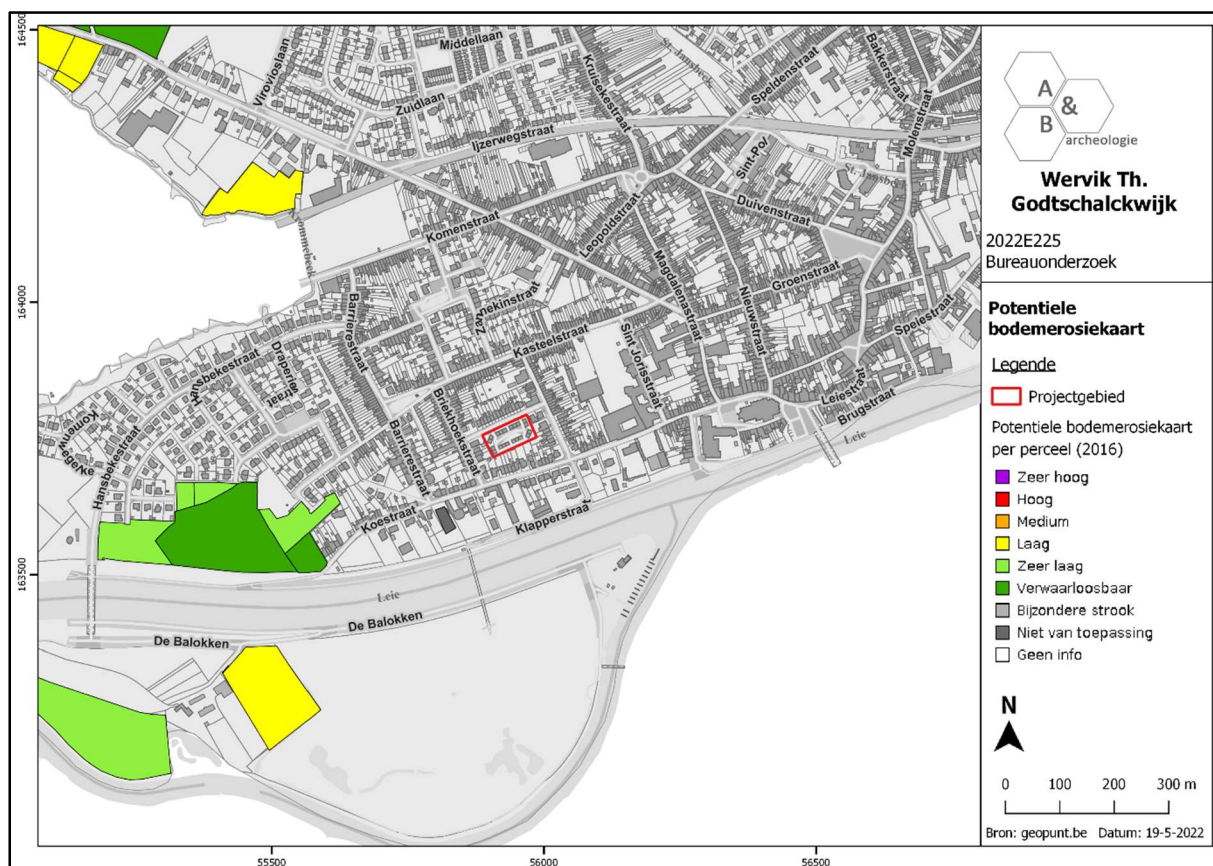
Op de potentiële bodemerosiekaart wordt het plangebied niet ingekleurd, wat aangeeft dat er geen informatie voorhanden is betreffende de potentiële erosie van het terrein. Enkele gronden met een gelijkaardige landschappelijke ligging in de directe omgeving van het plangebied worden echter geel tot donkergroen ingekleurd, wat wijst op een lage tot verwaarloosbare potentiële bodemerosie. Eenzelfde verwachting geldt voor het plangebied.

Figuur 10 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).

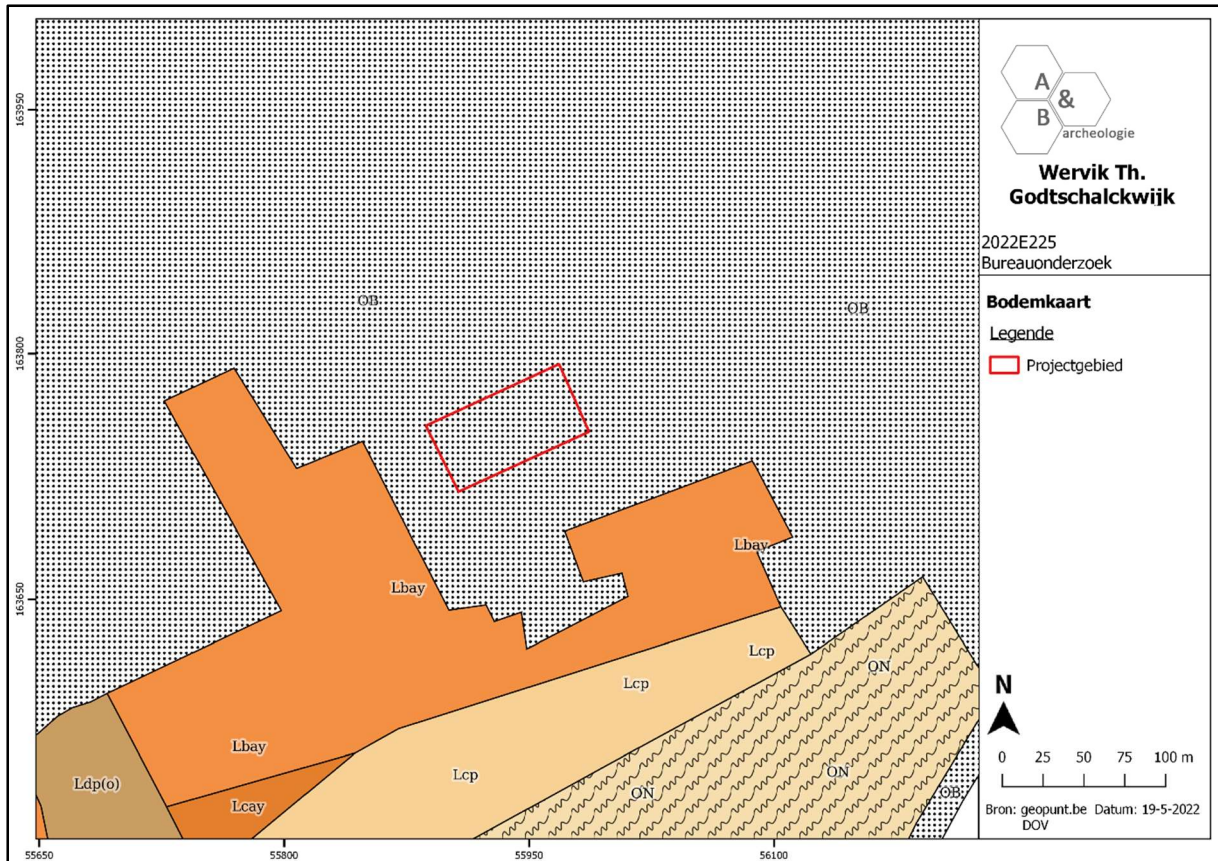
Figuur 11 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be).

Figuur 12 Zicht op de potentiële bodemosiekaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).

2.3.3. Bodemkundige situering

Op de bodemkaart wordt het plangebied gekarteerd als bebouwde zone (type **OB**). Dit zijn kunstmatige gronden waarbij het originele bodemprofiel door ingrijpen van de mens werd vernietigd of gewijzigd. In de directe omgeving komen daarnaast voornamelijk droge tot matig droge zandleembodems met textuur B-horizont voor waarbij de sedimenten zwaarder of fijner worden in de diepte.

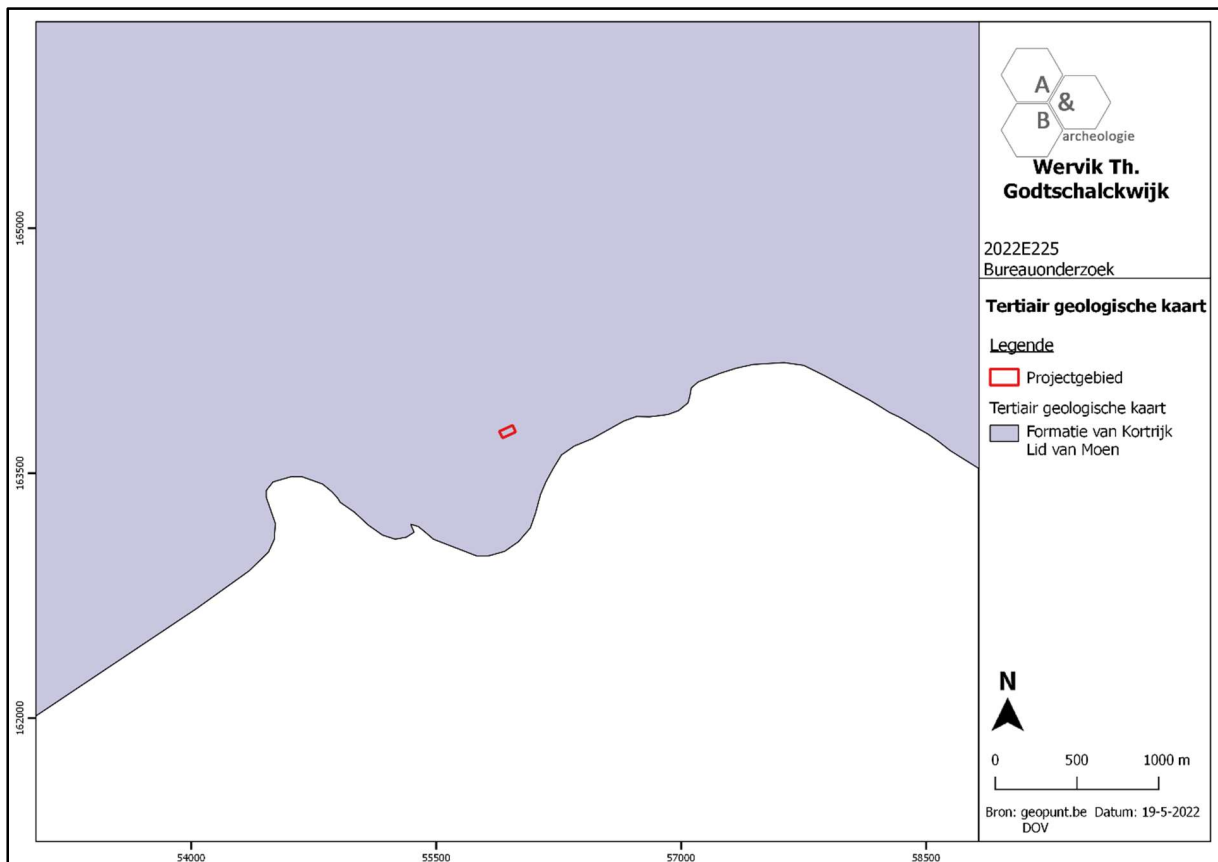

Figuur 13 Zicht op de bodemkaart ter hoogte van het plangebied (bron: DOV).

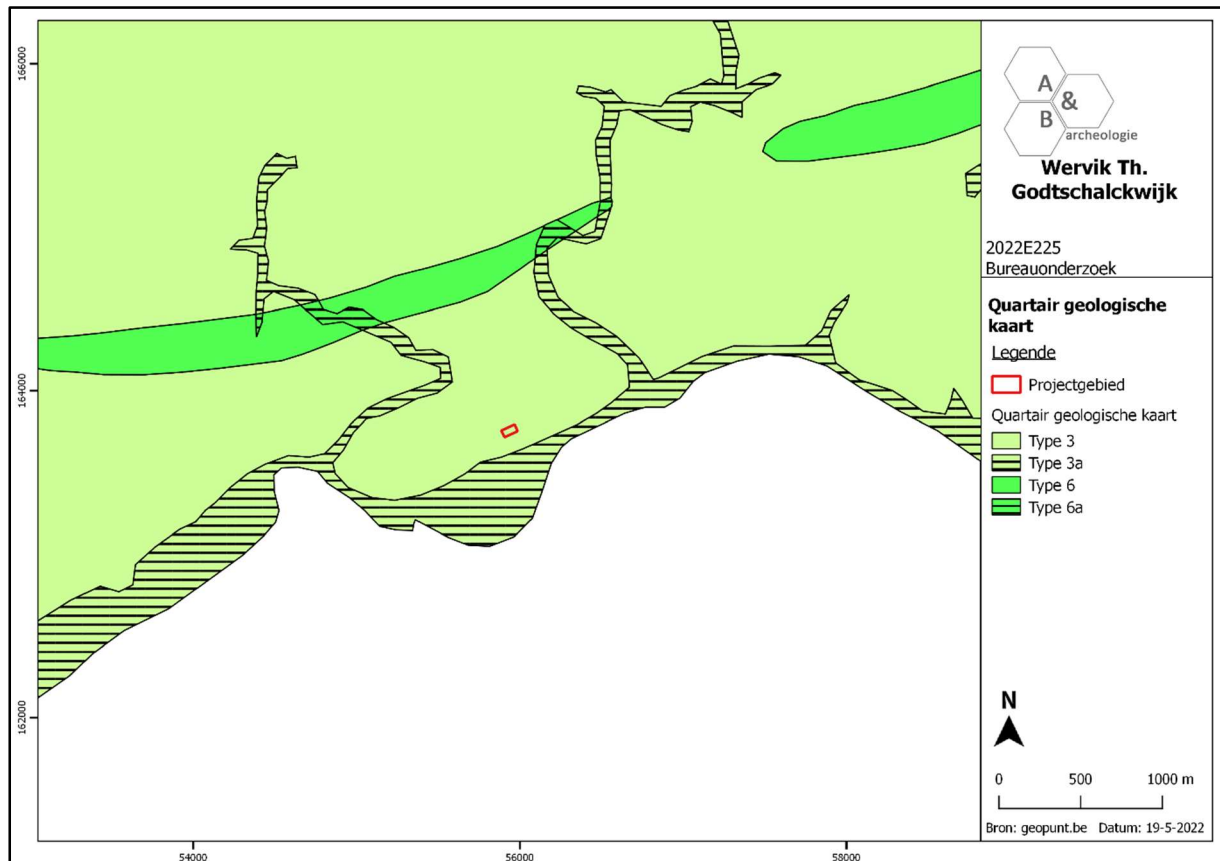
2.3.4. Geologische situering

De Tertiaire opbouw ter hoogte van het plangebied bestaat uit afzettingen die toebehoren aan de Formatie van Kortrijk, het Lid van Moen. Deze geologische eenheid kenmerkt zich als een grijze klei tot silt waarbinnen kleilagen voorkomen. Kenmerkend voor deze eenheid is ook de aanwezigheid van *Nummulites planulatus*.

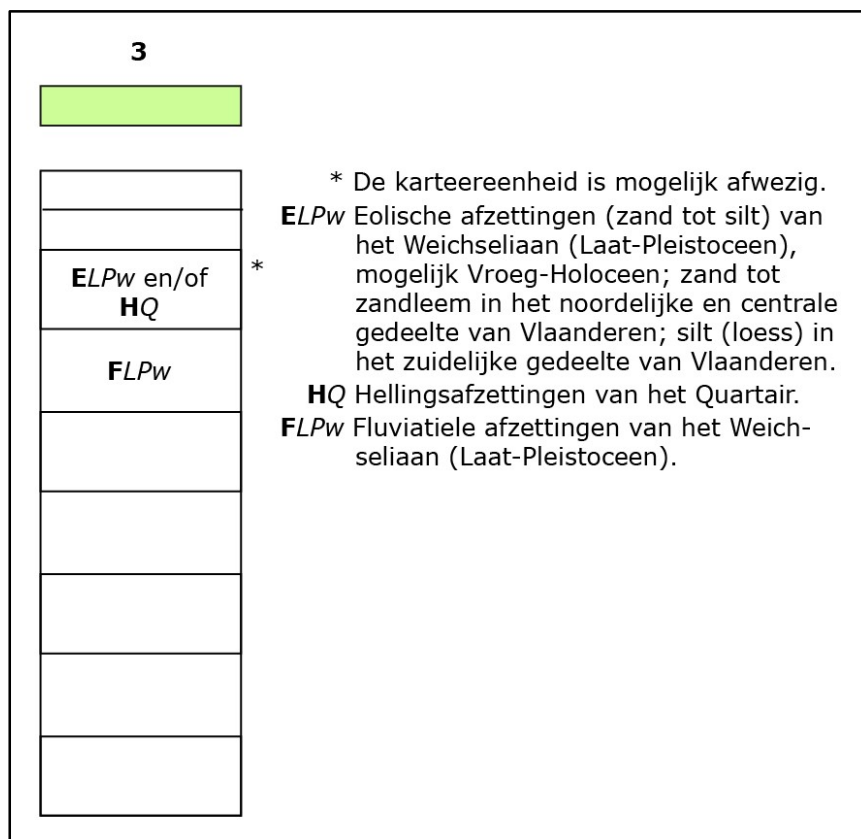
Op de Quartair geologische kaart wordt het plangebied gekarteerd als type 3: Geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie (3). Deze sequentie bestaat bovenaan uit eolische afzettingen uit het Weichseliaan (**ELPw**) en/of hellingsafzettingen van het Quartair (**HQ**). Deze eenheden kunnen echter ook afwezig zijn. Onderliggend komen fluviatiele afzettingen uit het Weichseliaan (**FLPw**) voor.

Figuur 14 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 15 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 16 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

2.4. Historische situering

2.4.1. Algemeen⁶

Archeologische vondsten wijzen erop dat de regio rond Wervik reeds werd bezocht en bewoond tijdens het steentijden. Zo werden onder meer in de wijk Laag-Vlaanderen en het domein Oosthove artefacten uit deze periode aangetroffen. Aan de Pionier werden daarnaast reeds bewoningssporen uit de ijzertijd tot de Romeinse periode aangetroffen.

In de Romeinse periode was Wervik gelegen in het gebied van de Menapiërs. Wervik was een Romeinse *vicus* die op de overgeleverde Romeinse wegenkaarten wordt aangegeven als Viroviacum of Virovino. De *vicus* was gelegen op het kruispunt van de Leie met de Romeinse weg tussen Bavay en Kassel. Archeologisch onderzoek toonde reeds aan dat het zwaartepunt van de *vicus* vermoedelijk te situeren is ter hoogte van het huidige stadscentrum, in de omgeving van de Steenakker en het Sint-Maartensplein.

De Sint-Maartenskerk vormt de oudste getuige van middeleeuws Wervik. De kerk gaat mogelijk terug tot de 10de eeuw en kent vermoedelijk haar oorsprong als kapel van de heerlijkheid Oosthove. Deze heerlijkheid met burcht bevond zich op de noordelijke Leieoever ter hoogte van de huidige Speiestraat en strekte zich uit over het grootste deel van de stad. Vanaf de eerste helft van de 12de eeuw geraakte de burcht echter in verval ten voordele van de omwalde burcht van de heerlijkheid van Wervik aan de overzijde van de Leie (Overleie) in het huidige Wervicq-Sud (Frankrijk). Gezien de Sint-Maartenskerk aan het begin van de 13de eeuw te klein was geworden, werd ca. 1214 gestart met de bouw van de Sint-Medaruskerk en de Heilige Maria-Magdalenerkerk.

Vanaf het einde van de 12de eeuw kent de Wervikse draperie een snelle opkomst met een belangrijke bloeiperiode in de 14de eeuw. Aan het einde van de 14de eeuw en vooral sinds de 16de eeuw kent de stad echter een terugval ten gevolge van branden, plunderingen en pestepidemieën. Vooral de godsdiensttroebelen – met onder meer het beleg van de stad in 1579 – zorgen voor grote verwoestingen. Zo wordt onder meer de Sint-Medaruskerk, het stadhuis en het kasteel Overleie vernietigd en raakt de stad gedeeltelijk ontvolkt. In de 17de-18de eeuw wordt Wervik bezet door afwisselend de Spanjaarden, Fransen en Oostenrijkers, resulterend in het Verdrag van Utrecht in 1713 waarbij Wervicq-Sud definitief bij Frankrijk werd ingelijfd. De Leie vormt sindsdien de staatsgrens.

In de eerste helft van de 18de eeuw kent de tabaksnijverheid een hoogtepunt. Gedurende de 19de eeuw zijn voornamelijk de vlasnijverheid, de olieslagerijen en de pottenbakkerijen de belangrijke economische spillen van de stad.

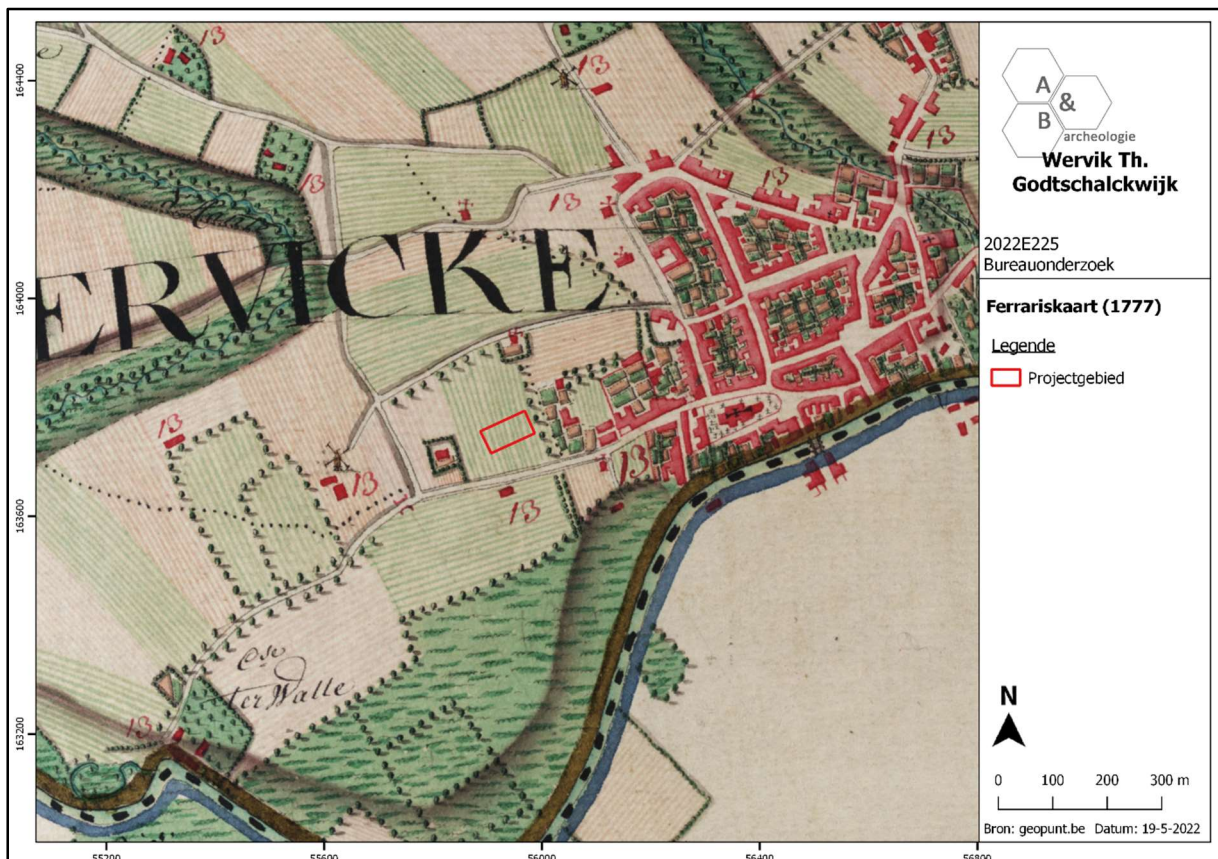
Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd Wervik bezet door de Duitse troepen, waarbij hoofdkwartieren, veldhospitaal en opslagplaatsen werden ingericht in de stad. De stad raakte vervolgens zwaar beschadigd bij de strijd om Ieper in juni 1917. Ook gedurende de Tweede Wereldoorlog werd Wervik gebombardeerd op 25 mei 1940 en tijdens de strijd om de grensbrug in september 1944. De materiële schade bleef echter beperkt.

⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Wervik*; Wikipedia 2022, *Wervik*.

2.4.2. Plangebied

Voor concrete informatie over de historische ontwikkeling van het plangebied kunnen cartografische bronnen vanaf de tweede helft van de 18de eeuw en luchtfoto's vanaf de tweede helft van de 20ste eeuw geraadpleegd worden.

De oudste betrouwbare kaart waarop het plangebied is afgebeeld betreft de Ferrariskaart uit 1777. Op deze kaart wordt het plangebied gesitueerd aan de rand van de stadskern van Wervik, die zich meteen ten oosten van het plangebied bevindt. Het terrein zelf is onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond tussen de reeds aanwezige Kasteelstraat in het noorden, Magdalenastraat in het oosten, Koestraat in het zuiden en Barrièrestraat in het westen. Ook de Atlas der Buurtwegen uit 1840 geeft geen bebouwing weer binnen de grenzen van het plangebied. Wel zijn tegen deze periode de huidige Scherpenheuvelstraat, ten oosten, en de Briekhoekstraat ten westen van het plangebied te onderscheiden. Deze laatste straat wordt echter nog gekarteerd als voetweg. De kaart van Popp (1842-1879), kaart van Vandermaelen (1846-1854) en de topografische kaarten uit de tweede helft van de 19de eeuw en het begin van de 20ste eeuw geven een gelijkaardige situatie weer. Tegen het begin van de 20ste eeuw komt stilaan bebouwing tot stand in de directe omgeving rond het plangebied. Na midden 20ste eeuw wordt het terrein bebouwd, het heeft op de luchtfoto van 1971 reeds de huidige inrichting. Sindsdien onderging het terrein geen grootschalige wijzigingen meer.

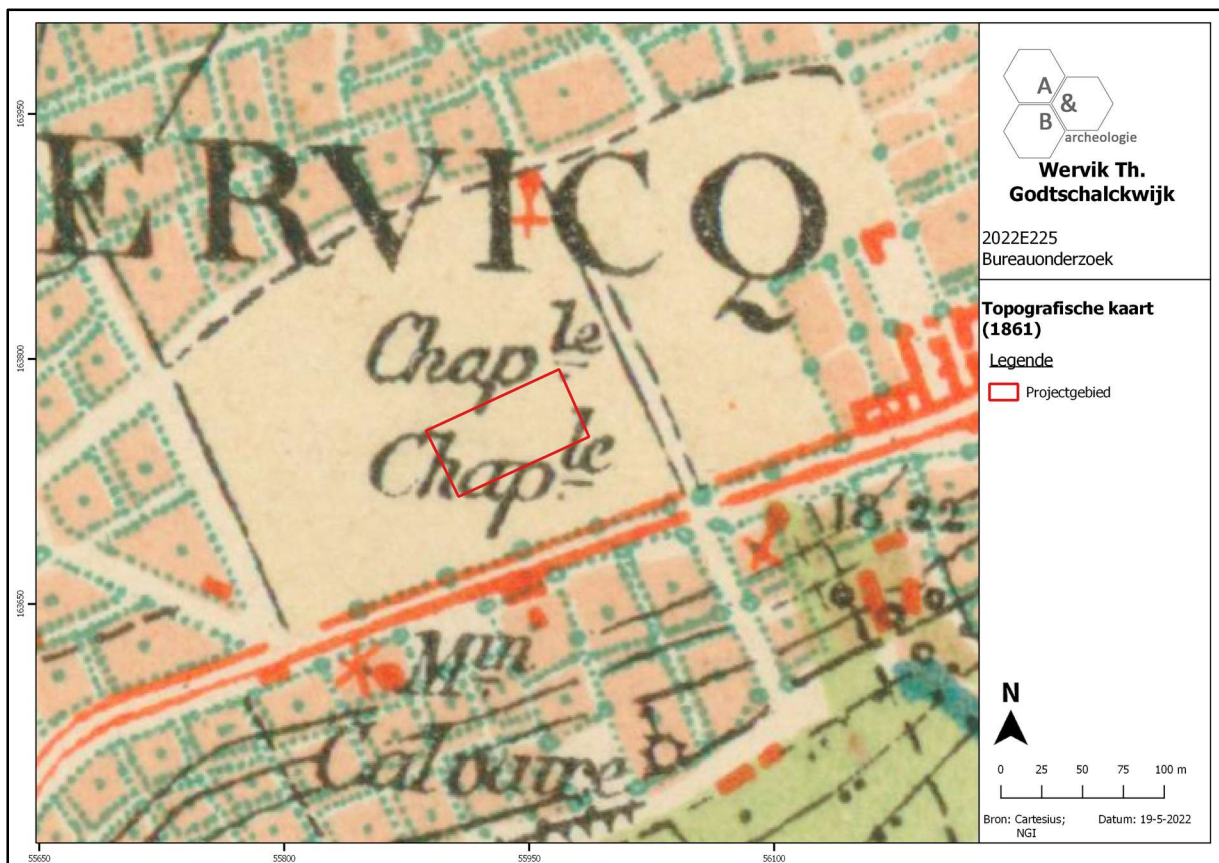

Figuur 17 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

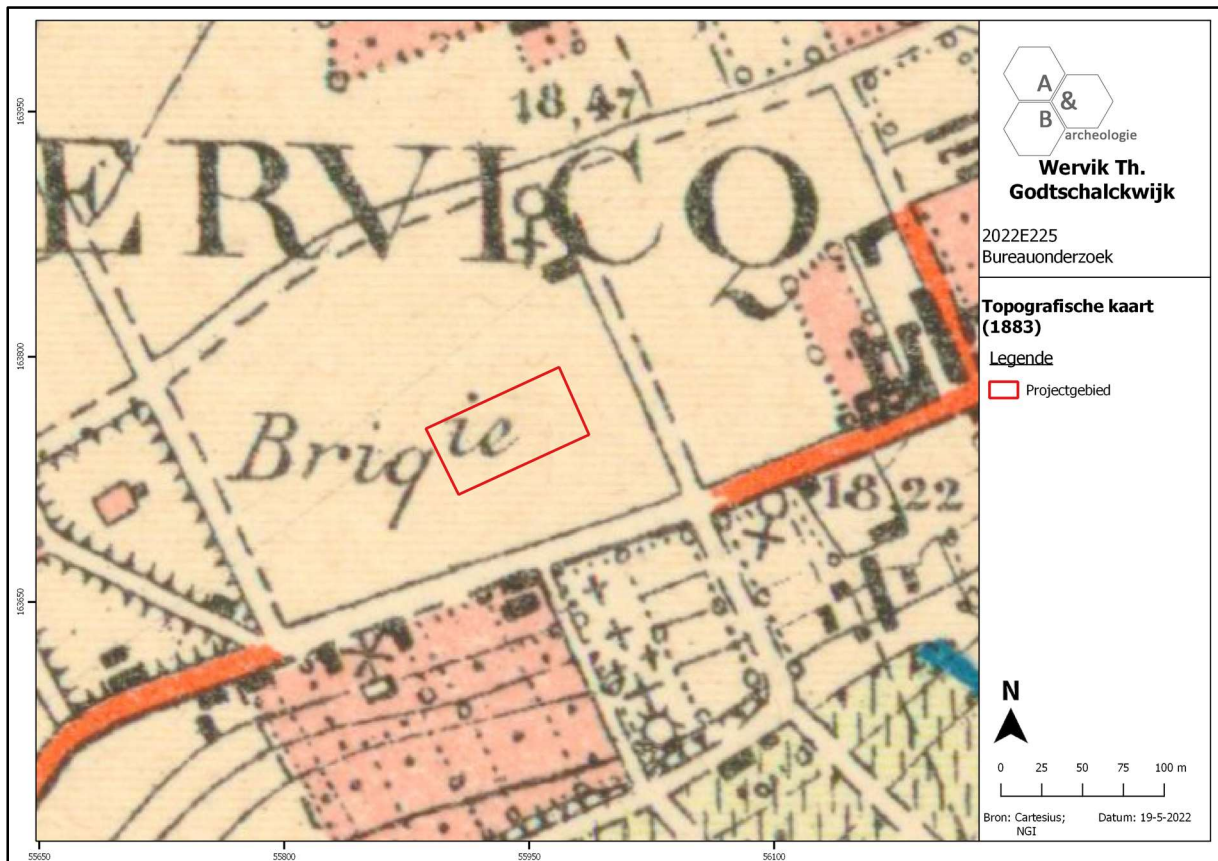

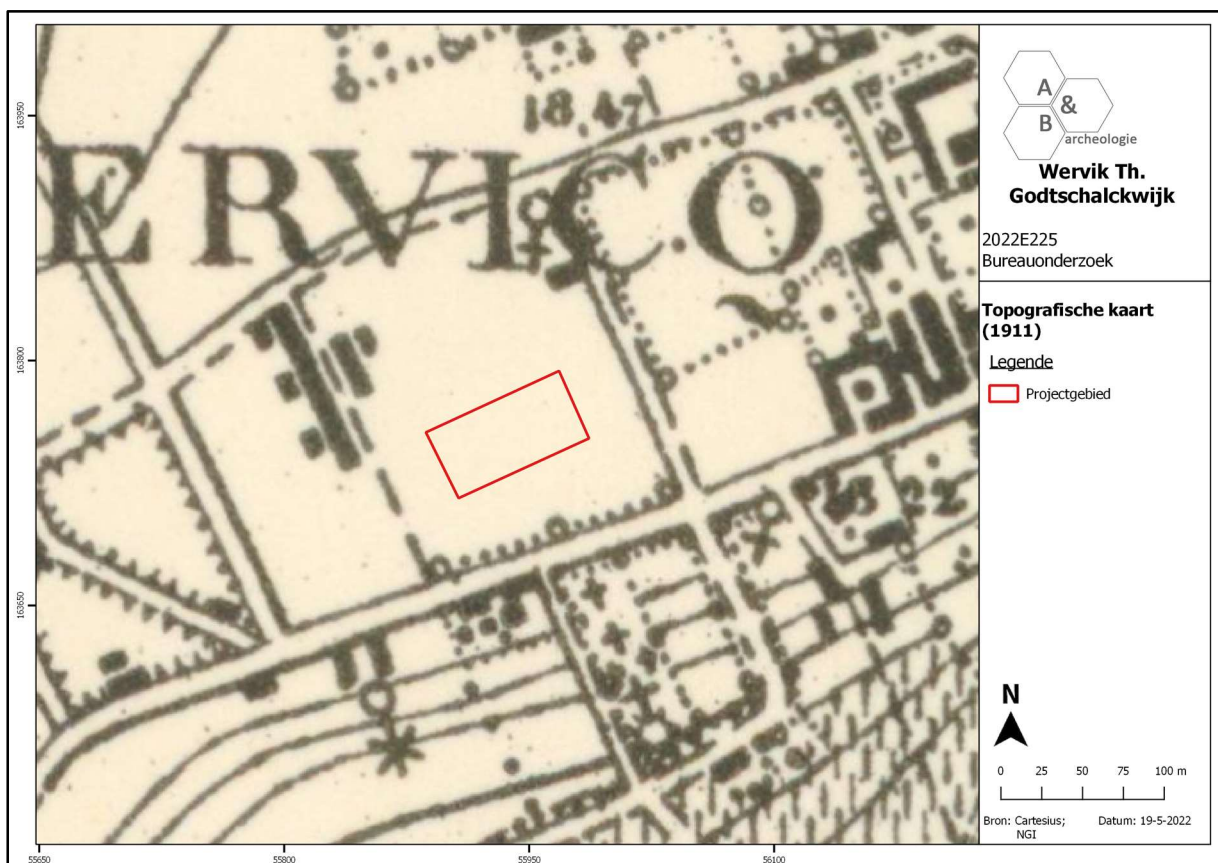
Figuur 20 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

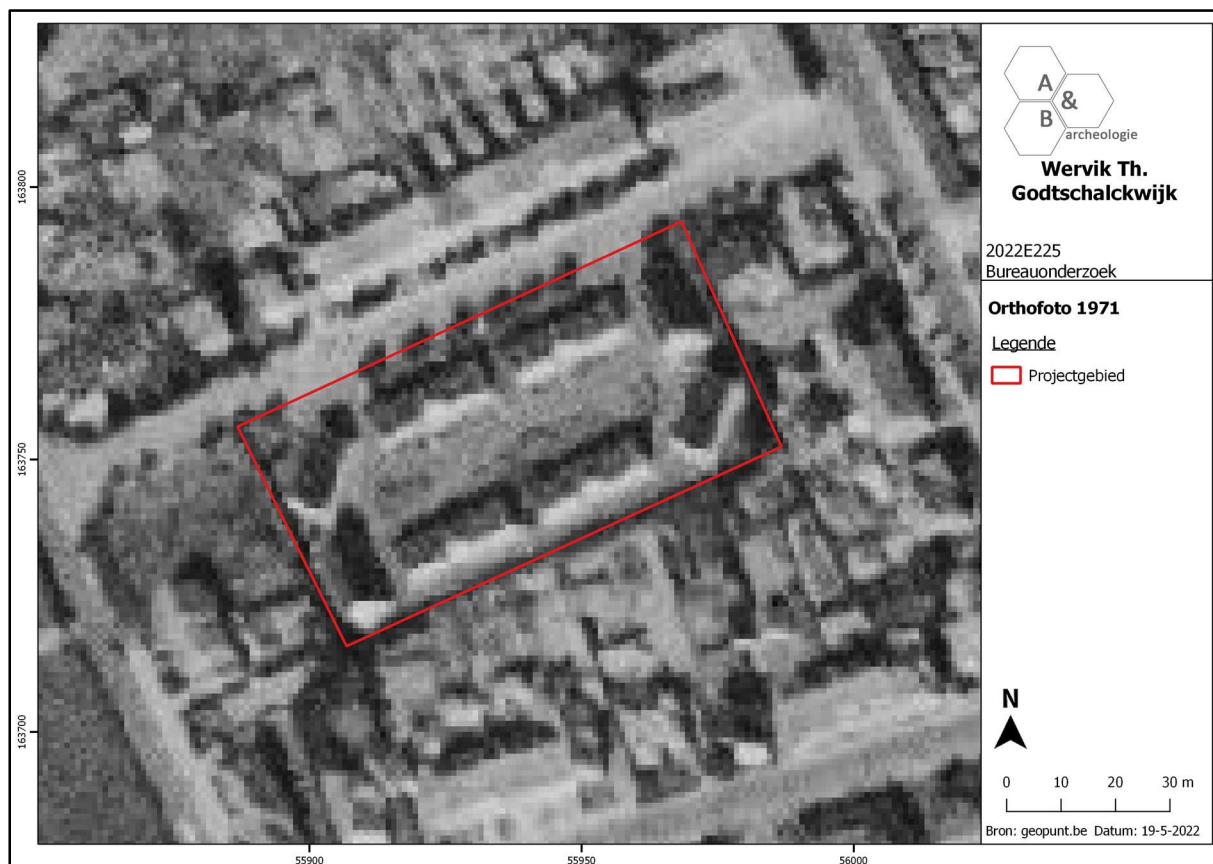
Figuur 21 Uitsnede uit de topografische kaart van 1861 met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 22 Uitsnede uit de topografische kaart van 1883 met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI).

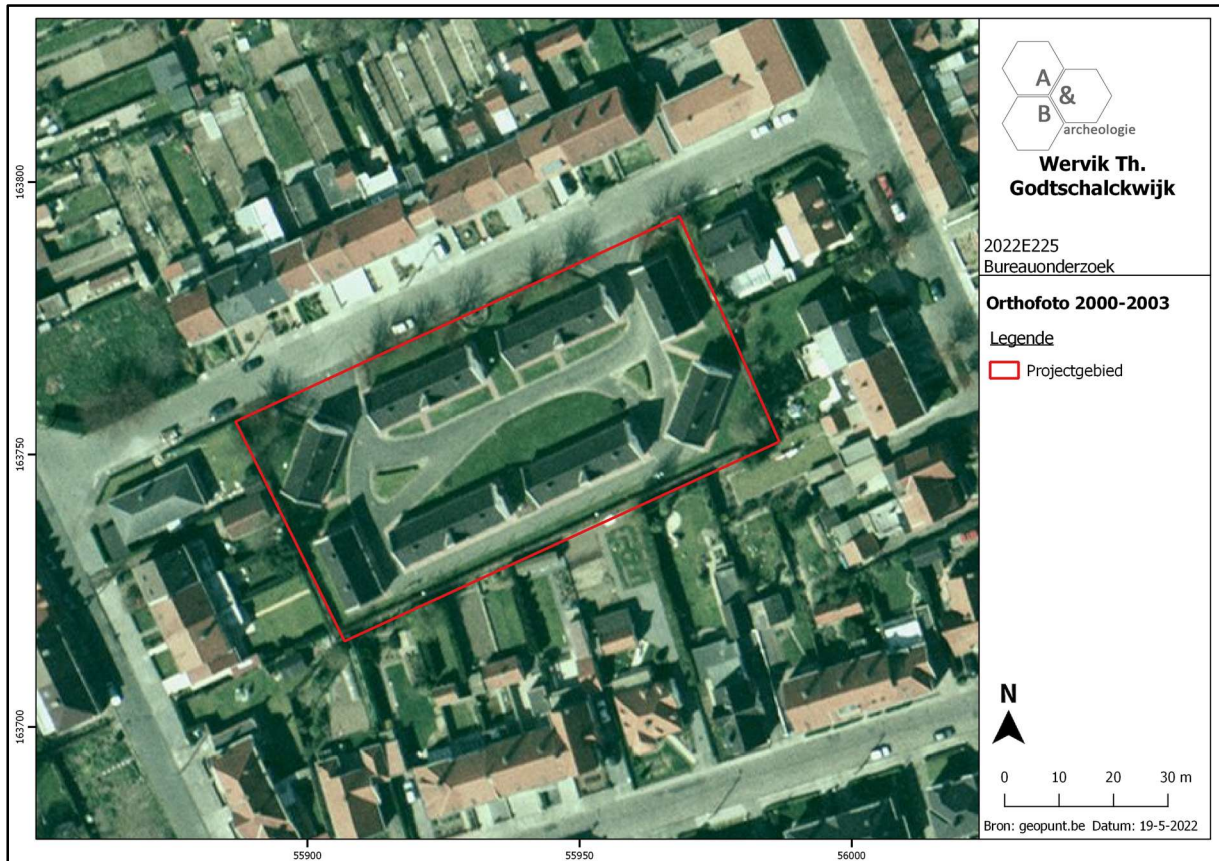
Figuur 23 Uitsnede uit de topografische kaart van 1911 met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 24 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).

Figuur 25 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).

Figuur 26 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).

2.5. Archeologische situering

Op de Centrale Archeologische Inventaris worden in de ruimere omgeving van het plangebied verschillende archeologische sites aangeduid. Deze geven aan dat de streek een rijk archeologisch verleden kent dat teruggaat tot in de steentijden. Zo werden in de ruime omgeving reeds op verschillende locaties artefacten uit de steentijden aangetroffen. Hierbij gaat het voornamelijk om lithisch materiaal uit het neolithicum, al lijken ook oudere periodes vertegenwoordigd te zijn binnen de ensembles. Ook gedurende de ijzertijd werd de omgeving van het plangebied bewoond. Hiervan getuigen onder meer sporen van bewoningssporen, aangetroffen op de sites Wervik De Pionier en Wervik Hellestraat. Zoals reeds vermeld speelde Wervik in de Romeinse periode een belangrijke rol. Sporen van de Romeinse *vicus* werden reeds gedocumenteerd in het huidige stadscentrum, maar ook meer in de periferie daarvan, o.a. op de site De Pionier. Archeologisch onderzoek in het centrum leverde daarnaast eveneens diverse sporen van het middeleeuwse Wervik, waaronder sporen van bewoning, ambacht (klokkengietersatelier), begraving, alsook restanten van de oude Sint-Maartenskerk. Ook verder verwijderd van het centrum werden middeleeuwse sporen en vondsten aangetroffen. Uit de nieuwe tijd dateert een kampements- en verdedigingsgordel die gerelateerd kan worden aan de belegering van Menen in 1744 en op basis van cartografische bronnen rondom Wervik wordt gesitueerd. Verder werden ook reeds diverse vondsten uit de nieuwe tijd, alsook sporen en vondsten uit de Eerste en Tweede Wereldoorlog aangetroffen in de omgeving.

De gekende archeologische waarden uit de omgeving van het plangebied worden hieronder per tijdvak besproken.

2.5.1. Steentijden

Op het huidige Sint Maartensplein (CAI ID 71013⁷), op de locatie van de voormalige Sint-Maartenskerk, werden bij opgravingen in 1989-1990 enkele lithische artefacten uit het neolithicum aangetroffen in de vullingslagen.

Bij archeologische opgravingen op de site Wervik De Pionier (CAI ID 151455⁸), gelegen op ca. 950m ten noordwesten van het plangebied, werden in 2009 verspreid over het terrein in totaal 129 lithische artefacten teruggevonden. Het merendeel van de artefacten lijkt te dateren uit het neolithicum, maar enkele elementen lijken ook op een jong- en finaalpaleolithische of mesolithische aanwezigheid te wijzen. Verder werden ook sporen uit de metaaltijden, Romeinse periode, middeleeuwen en Wereldoorlogen aangetroffen (cf. infra).

Ter hoogte van de Hellestraat (CAI ID 217496⁹), gelegen op ca. 1,3km ten noordoosten van het plangebied werden bij opgravingen in 2018-2019 in totaal 59 vuursteenfragmenten, waaronder een fragment van een bijl uit het middenneolithicum, ingezameld.

⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Sint-Maartensplein*.

⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *De Pionier*.

⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Hellestraat*.

2.5.2. Metaaltijden

Op de site Wervik De Pionier (CAI ID 151455¹⁰) werden naast lithische artefacten verschillende sporen van een ijzertijd nederzetting aangetroffen. Zo werd een noordoost-zuidwest georiënteerd hoofdgebouw van ca. 9m bij 11m aangetroffen in de vorm van zes zwaar gefundeerde palen en een centrale nokstaander. Centraal in het zuidwesten van het hoofdgebouw was een vermoedelijke haardplaats te onderscheiden. Naast een hoofdgebouw werden ook vier bijgebouwen geregistreerd. De structuren werden gedateerd in de late ijzertijd. Verder werden ook enkele kuilen met aardewerk, paalsporen, houtskoolrijke sporen, een mogelijke trampling zone en een mogelijke poel in deze periode gesitueerd, alsook enkele grachten en greppels. Een waterput of waterkuil werd tussen de vroege ijzertijd en het begin van de late ijzertijd gedateerd. Verder dateert een brede gracht vermoedelijk in de late ijzertijd tot de vroeg-Romeinse periode.

Bij de opgraving aan de Hellestraat (CAI ID 217496¹¹) kwamen eveneens sporen en vondsten uit de overgangsfase van de late ijzertijd naar de vroeg-Romeinse periode aan het licht. Zo werden in de westelijke helft van het plangebied verschillende erfafbakeningen geregistreerd, alsook een tweetal mogelijke hoofdgebouwen, verschillende bijgebouwen en een waterput. Daarnaast werden tien crematiegraven en een twee enclos geregistreerd. Het grafveld werd in het westen vermoedelijk afgebakend door een greppel en werd mogelijk deels verstoord door de aanwezigheid van een latere hoeve. De graven werden op basis van ¹⁴C-datering geplaatst tussen 47 en 130 n.C. Het merendeel van het op de site aangetroffen aardewerk werd op basis van de vormenschat en versiering gedateerd tussen 130 en 50 v.C.

2.5.3. Romeinse periode

Zoals reeds aangehaald was Wervik een *vicus* in de Romeinse periode. Ter hoogte van het huidige stadscentrum werden reeds verschillende restanten van deze occupatie aangetroffen.

Zo werden reeds in de jaren 1950 sporen aangetroffen van de Romeinse nederzetting rondom de Steenakker (CAI ID 71015¹²). Het ging om talrijke afvalkuilen, paalsporen en een waterput die op basis van het vondstmateriaal in de 1ste tot 3de eeuw gedateerd konden worden. Daarnaast werd ook een pottenbakkersoven en -afvalkuil uit deze periode geregistreerd. Verder leverde het onderzoek sporen van een waterleiding en een noord-zuid georiënteerde weg. Naar aanleiding van de heraanleg van de Steenakker werden bij archeologisch onderzoek in 2021 ook kuilen uit de Romeinse periode teruggevonden (CAI ID 982503¹³).

Verder wordt ter hoogte van CAI locaties 75940¹⁴, 75941¹⁵ en 75942¹⁶ de vondst van Romeins materiaal, o.m. fragmenten *terra sigillata*, aangegeven.

¹⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *De Pionier*.

¹¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Hellestraat*.

¹² Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Sint-Janshospitaal*.

¹³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Steenakker*.

¹⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Ooievaarstraat I*.

¹⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Nieuwstraat II*.

¹⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Groenstraat II*.

Ter hoogte van de Ooievaarsstraat (CAI ID 76173¹⁷) werden kuilen en paalsporen teruggevonden die georiënteerd waren volgens de *insulae*-indeling van de vicus. Op de site werd zowel luxe- als gebruiks aardewerk aangetroffen, alsook indirecte sporen van artisanale activiteiten zoals ijzerwinning en bronsbewerking. De sporen en vondsten werden gedateerd in het 3de kwart van de 1ste eeuw tot het einde van de 2de eeuw.

Ter hoogte van de voormalige Sint-Maartenskerk (CAI ID 71013¹⁸) zou volgens Sanderus in de Romeinse periode een beeld van Mars of Priapus gestaan hebben op een openbare plaats. Bij archeologisch onderzoek werden op de locatie enkele Romeinse sporen aangetroffen. Zo werden een drietal rechthoekige, diepe kelderkuilen geregistreerd. De kuilen waren georiënteerd volgens de Romeinse *centuriatio* en kenden een sterk gevarieerde vulling waarin onder meer bouwpuin was opgenomen. Het weinige vondstmateriaal dateert uit de tweede helft van de 2de eeuw. Eén van de kelderkuilen was toegankelijk via een trap en bevatte op de bodem een balans van gegoten brons, een verzilverde zeef en een smeedtang.

Bij archeologisch onderzoek ter hoogte van enkele straten in het centrum van Wervik werden enkele kuilen uit de Romeinse periode teruggevonden ter hoogte van de Donkerstraat (CAI ID 208120¹⁹). De kuilen werden vermoedelijk uitgegraven als leemwinningskuil en hergebruikt als ovenstructuur. Ter hoogte van de Duivenstraat (CAI ID 208121²⁰) werden eveneens kuilen en paalkuilen uit de midden-Romeinse periode geregistreerd, alsook kiezepakketten die gerelateerd kunnen worden aan vroegere straatniveaus, waarvan enkele te situeren in de Romeinse periode. Ook in de Nieuwstraat (CAI ID 208122²¹ en 208124²²) en Ooievaarsstraat (CAI ID 208123²³) werden bij dit onderzoek kuilen, kiezepakketten en een ovenstructuur uit de midden-Romeinse periode teruggevonden. Enkele van de aangetroffen kuilen zijn mogelijk te associëren met artisanale activiteiten.

Ter hoogte van de brug over de Leie werden verschillende munten, een halsfragment van een witbakkende kruik en een sleutel uit de Romeinse periode aangetroffen (CAI ID 71011²⁴).

Naast sporen uit de ijzertijd leverde de site Wervik de Pionier (CAI ID 151455²⁵) ook Romeinse restanten. Zo werden acht (mogelijk elf) brandrestengraven aangesneden die mogelijk deel uitmaken van een groter grafveld. De graven dateren tussen de vroeg en de laat-Romeinse periode. Verder werd een greppel aangesneden die een rechthoek lijkt te omsluiten en mogelijk behoort tot een grafmonument of funerair enclos. Uit de Romeinse periode dateren eveneens enkele kuilen die gerelateerd kunnen worden aan leemextractie voor houtbouw of aan de aanleg van de weg die werd aangetroffen binnen het plangebied. Deze weg met kleine afsplitsing ligt op het tracé tussen Bavay en Boulogne en kwam tot stand onder keizer Augustus in de 1ste eeuw v.C. Tot slot werd ook een dubbel

¹⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Ooievaarstraat 29*.

¹⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Sint-Maartensplein*.

¹⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Centrumstraten Sleuf 1*.

²⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Centrumstraten sleuf 2*.

²¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Centrumstraten sleuf 3*.

²² Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Centrumstraten sleuf 5*.

²³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Centrumstraten sleuf 4*.

²⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Brugstraat I*.

²⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *De Pionier*.

grachtensysteem in de Romeinse periode gedateerd, al valt een oudere oorsprong niet geheel uit te sluiten.

Ter hoogte van de Ooststraat, gelegen op ca. 1,5km ten noordoosten van het plangebied werd in 2019 een archeologisch opgraving uitgevoerd (CAI ID 221222²⁶). Hierbij kwamen sporen aan het licht uit de midden-Romeinse periode. Zo werden elf structuren aangetroffen, waaronder enkele mogelijke plattegronden van het type De Clercq IA, IIC en VI. Verschillende structuren zijn slechts gedeeltelijk bewaard waardoor een exacte identificatie niet mogelijk bleek. Verder werden ook enkele losse paalsporen en kuilen, alsook enkele waterhoudende structuren aangetroffen. Twee waterkuilen kunnen op basis van het natuurwetenschappelijk onderzoek in de midden-Romeinse periode gedateerd worden. Twee waterputten, voorzien van een vierkanten houden bekisting, werden dendrochronologisch eveneens in de midden-Romeinse periode gedateerd. Daarnaast werd ook nog een drenkkuil of depressie aangesneden. Verschillende greppels en grachten kunnen mogelijk als afbakeningssysteem geïnterpreteerd worden al blijft dit louter hypothetisch.

2.5.4. Middeleeuwen

Op de hoek van de Koestraat en de Akademiestraat (CAI ID 76993²⁷), gelegen op ca. 350m ten oosten van het plangebied, werden sporen van een laatmiddeleeuws klokkengietersatelier aangetroffen. Zo werden elf goed bewaarde klokkenvormen in vier verschillende gietputten aangetroffen. Zes van de klokkenvormen zijn toe te schrijven aan de beiaard die gegoten werd door Ignatius Henriot. Daarnaast werden op de site ook funderingsresten van het zogenaamde 'Heilige Geesthuis' teruggevonden. Dit opvanghuis voor armen uit de 15de-18de eeuw had minstens vijf kamers waarvan vloerresten werden teruggevonden. Ook van het nieuw opvangtehuis 'Hospice des Vieillards' uit 1731-1969 werden resten teruggevonden. Uit de late middeleeuwen dateren daarnaast enkele inhumatiegraven die behoorden tot het Sint-Medaruskerkhof en enkele graven die vermoedelijk toegeschreven kunnen worden aan een begraafplaats rond het Heilige Geesthuis. Verder werden ook enkele kuilen, een wegje en enkele muurtjes uit de late middeleeuwen tot nieuwe tijd aangesneden.

Meteen ten zuidoosten van deze locatie werden eveneens graven van het Sint-Medaruskerkhof teruggevonden (CAI ID 76994²⁸).

Ten zuiden van de Sint-Medaruskerk werden bij metaaldetectie verschillende vondsten gedaan. Het gaat onder meer om enkele (vroeg-)middeleeuwse zwaarden, riddersporen uit de 13de eeuw, middeleeuwse hoefijzers, schoengespun, enkele laatmiddeleeuwse sleutels, een dolk en twee klotendolken uit de 14de-15de eeuw, een 15de-eeuws kruikje in Siegburgardewerk (CAI ID 71011²⁹), een Merovingisch zwaard (CAI ID 159402³⁰), een punt van een vleugellans uit de Karolingische periode (CAI ID 162253³¹), enkele kogelpotscherven en een middeleeuwse sleutel (CAI ID 220554³²), een fragment

²⁶ Lefere, Slabbinck, Vanhecke 2021; Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Ooststraat*.

²⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Pardoen (WVPA08, A-B-C-D)*.

²⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Pardoen (WVPA08, E)*.

²⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Brugstraat I*.

³⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Leiestraat I*.

³¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Koestraat – Leie*.

³² Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Akademiestraat*.

van een middeleeuwse maliënkolder (CAI ID 980171³³) en een vroegmiddeleeuws zwaard (CAI ID 980172³⁴).

Ten noorden van de kerk werden aan de Nieuwstraat 29-35 (CAI ID 226985³⁵) enkele middeleeuwse ontginningskuilen geregistreerd.

Bij archeologisch onderzoek aan de voormalige Sint-Maartenskerk (CAI ID 71013³⁶) werden enkele fragmenten vroegmiddeleeuws aardewerk aangetroffen in verstoorde contexten. Daarnaast werden ook resten van de vroegere kerk aangetroffen. Het gebouw kent mogelijk zijn oorsprong in de 10de eeuw en werd in 1709 gesloopt, waarna het niveau ruim een halve meter werd verlaagd. Ter hoogte van het omliggende kerkhof werden nog verschillende graven gedocumenteerd. Deze kenden alle een oost-west oriëntatie. Een van de graven werd door de kerkfundering oversneden. Het is niet onwaarschijnlijk dat het gebouw een houten voorganger kende.

De opgravingen op de site Wervik De Pionier (CAI ID 151455³⁷) leverden eveneens enkele middeleeuwse sporen en vondsten. Zo werd een cluster van paalsporen, mogelijk te interpreteren als plantagesporen uit de middeleeuwen tot 19de eeuw geregistreerd, alsook enkele grachten uit deze periode. Daarnaast werden verschillende munten, te dateren tussen de 12de en 20ste eeuw, lakenloodjes uit de 14de tot 17de eeuw en gordelsluitingen en beugels uit de 15de tot 17de eeuw teruggevonden.

Het zogenaamde Goed ten Walle (CAI ID 73399³⁸), een achterleen van de heerlijkheid Wervik, wordt aangegeven op ca. 900m ten zuidwesten van het plangebied. Het betreft een laatmiddeleeuwse site met walgracht die wordt aangegeven op de Ferrariskaart. Het wooneiland en de walgracht bleven bewaard tot in 1850. Op heden zijn deze echter verdwenen.

Tijdens veldkartering aan de Dr. Dumontstraat (CAI ID 221209³⁹), gelegen op ca. 930m ten noorden van het plangebied, werden reeds aardewerkfragmenten en pijpfragmenten uit de late middeleeuwen tot nieuwe tijd teruggevonden.

2.5.5. Nieuwe en nieuwste tijd

Ten (noord-)oosten van het plangebied worden een Frans kampement en een Franse verdedigingslinie (CAI ID 227070⁴⁰ en 227074⁴¹) van tijdens de belegering van Menen in 1744 aangegeven. De Franse koning Louis XV verbleef in het Sint-Janshospitaal terwijl de Franse elitetroepen in en rond Wervik kampeerden. Het Franse hoofdkwartier werd verdedigd door verschillende aarden versterkingen, zoals wallen, grachten en redoutes. Ter hoogte van het kampement kunnen diverse sporen van militaire

³³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Wervik Akademiestraat I*.

³⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Wervik Akademiestraat II*.

³⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Nieuwstraat 29-35*.

³⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Sint-Maartensplein*.

³⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *De Pionier*.

³⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Goed ten Walle*.

³⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Dr. Dumontstraat*.

⁴⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Frans kampement*.

⁴¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Franse verdedigingswerken*.

aard, waaronder haarden, (batterij)keukens, afvalkuilen, beerputten, tentkuilen, silo's, paalsporen, verdedigingsgrachten, en vondsten, zoals metaalvondsten, verwacht worden.

Ten zuiden van de kerk werden aan de Akademiestraat enkele objecten uit de nieuwe tijd teruggevonden via metaaldetectie. Zo werden ter hoogte van CAI locatie CAI ID 71011⁴² enkele 14de-15de-eeuwse mondharmpjes, een linkshandige dolk uit de 15de-17de eeuw, verschillende 16de-eeuwse munten, een 16de-eeuwse nierdolk en enkele andere wapenelementen, een 17de-eeuwse pareerstang, 16de-17de-eeuwse mesjes met heftversiering, een 19de-eeuwse gesmede bootshaak, enkele 19de en 20ste-eeuwse geweren en verschillende metalen schaaltes, een lepel, gespjes, sleutels en een kanonskogel uit de nieuwe tijd teruggevonden. Ook ter hoogte van CAI locatie (CAI ID 152911⁴³) werden objecten uit de nieuwe tijd, waaronder enkele munten, een speerpunt, een sleutel uit de 16de eeuw en een mondharp uit de 18de eeuw. Ter hoogte van CAI locatie 980760⁴⁴ werd daarnaast een smeedijzeren roskam uit de 14de tot 16de eeuw aangetroffen.

Het archeologisch onderzoek op de site Wervik de Pionier (CAI ID 151455⁴⁵) bracht enkele sporen uit de Eerste Wereldoorlog aan het licht. Zo werden diverse bomkraters geregistreerd waarin soms onderdelen van soldatenuniformen werden teruggevonden. Ook werd munitie uit de Eerste Wereldoorlog aangetroffen, alsook een restant van een tramspoor uit deze periode. Een menselijk skelet en twee paardenskeletten zijn eveneens aan de Grote Oorlog te relateren.

Ook ter hoogte van de Hellestraat (CAI ID 217496⁴⁶) werden bomkraters, munitie, een ontsteker en twee drijfbanden uit de Eerste Wereldoorlog teruggevonden.

2.5.6. Onbepaalde datering

Aan de Koestraat te Wervik (CAI ID 980744⁴⁷) werd bij metaaldetectie een loodtinnen, omrande penning aangetroffen. Ter hoogte van CAI locatie 163231⁴⁸ werd daarnaast een bolvormig loden gewicht met ingegoten metalen ring teruggevonden.

⁴² Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Brugstraat I*.

⁴³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Keizerstraat I*.

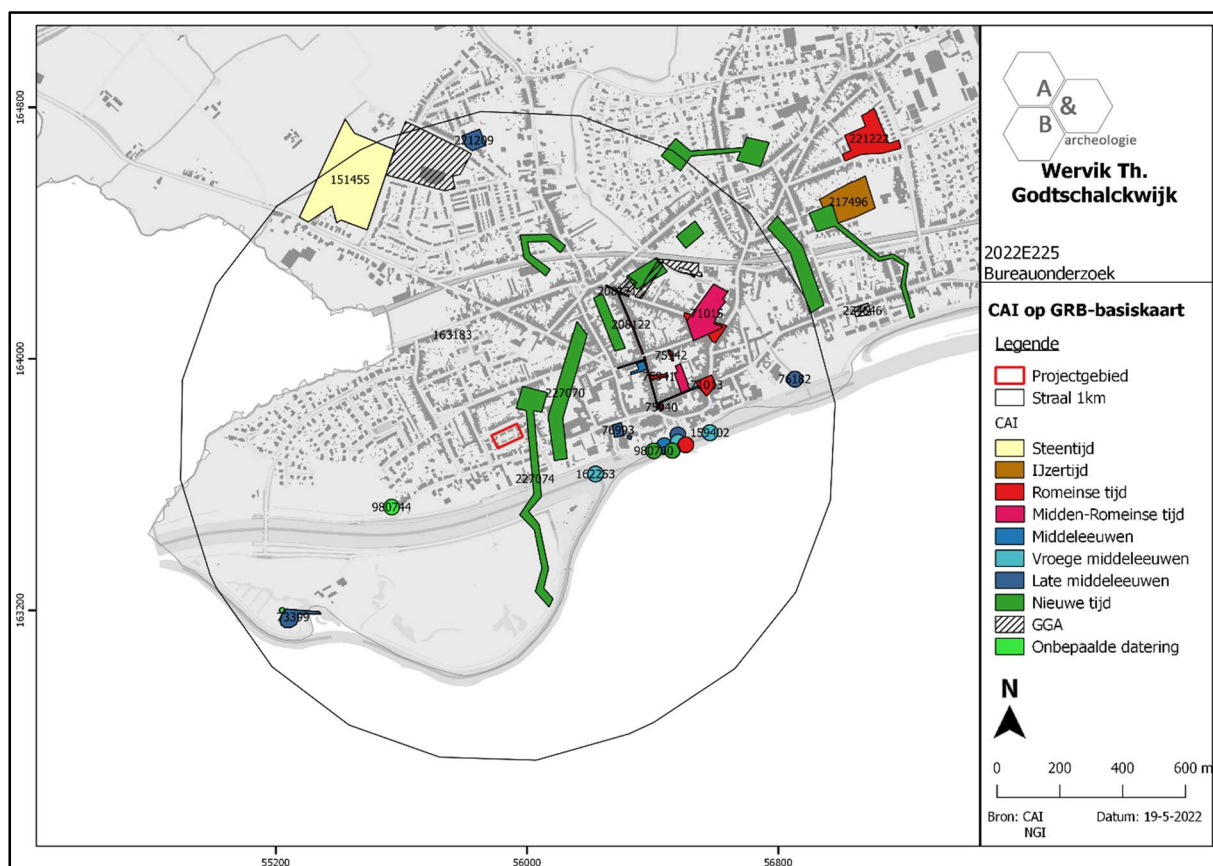
⁴⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Wervik Akademiestraat III*.

⁴⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *De Pionier*.

⁴⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Hellestraat*.

⁴⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Wervik Koestraat I*.

⁴⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *De Balokken*.

Figuur 27 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be en CAI).

3. Synthese

3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Op basis van het bureauonderzoek kan volgend verwachtingspatroon vooropgesteld worden:

- Het plangebied bevindt zich in het centrum van Wervik, tussen de spoorlijn en de Leie, op ca. 200m ten noorden van deze rivier en op ca. 450m ten westen van het stadscentrum. De oudste betrouwbare kaart waarop het plangebied is afgebeeld betreft de Ferrariskaart uit 1777. Op deze kaart wordt het plangebied gesitueerd aan de rand van de stadskern van Wervik, die zich meteen ten oosten van het plangebied bevindt. Het terrein zelf is onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond tussen de reeds aanwezige Kasteelstraat in het noorden, Magdalenastraat in het oosten, Koestraat in het zuiden en Barrièrestraat in het westen. Ook de Atlas der Buurtwegen uit 1840 geeft geen bebouwing weer binnen de grenzen van het plangebied. Wel zijn tegen deze periode de huidige Scherpenheuvelstraat, ten oosten, en de Briekhoekstraat ten westen van het plangebied te onderscheiden. Deze laatste straat wordt echter nog gekarteerd als voetweg. De kaart van Popp (1842-1879), kaart van Vandermaelen (1846-1854) en de topografische kaarten uit de tweede helft van de 19de eeuw en het begin van de 20ste eeuw geven een gelijkaardige situatie weer. Tegen het begin van de 20ste eeuw komt stilaan bebouwing tot stand in de directe omgeving rond het plangebied. Na midden 20ste eeuw wordt het terrein bebouwd, het heeft op de luchtfoto van 1971 reeds de huidige inrichting. Sindsdien onderging het terrein geen grootschalige wijzigingen meer.

- Wervik ontwikkelde zich op de linkeroever van de Leie in Zandlemig Vlaanderen en kent een hoogteligging van ca. 20m. Het landschap rond Wervik wordt voornamelijk gedomineerd door de aanwezigheid van de Leie in het zuiden. Verder kent de gemeente in het zuiden een eerder vlak reliëf, terwijl in het noorden uitlopers van de Midden-West-Vlaamse-Heuvelrug aanwezig zijn. Deze rug heeft een hoogte van ca. 40 à 60m. Het plangebied zelf bevindt zich in de eerder vlakke zone meteen ten noorden van de Leie en kent een beperkt microreliëf dat voornamelijk te verklaren is door de huidige inrichting van het terrein. Zo kunnen o.m. de grenzen van de huidige bestrating duidelijk onderscheiden worden op het gedetailleerd digitaal hoogtemodel. Het maaiveldniveau binnen het plangebied schommelt tussen ca. +18,9m TAW en +19,3m TAW. Er is sprake van een beperkt hoogteverschil. Bodemkundig kunnen op het terrein droge tot matig droge zandleembodems met textuur B-horizont verwacht worden.

- In de ruimere omgeving van het plangebied zijn verschillende archeologische sites gekend. Deze geven aan dat de streek een rijk archeologisch verleden kent dat teruggaat tot in de steentijden. Zo werden in de ruime omgeving reeds op verschillende locaties artefacten uit de steentijden aangetroffen. Hierbij gaat het voornamelijk om lithisch materiaal uit het neolithicum, al lijken ook oudere periodes vertegenwoordigd te zijn binnen de ensembles. Ook gedurende de ijzertijd werd de omgeving van het plangebied bewoond door de mens. Hiervan getuigen onder meer sporen van bewoningssporen, aangetroffen op de sites Wervik De Pionier en Wervik Hellestraat. Zoals reeds vermeld speelde Wervik in de Romeinse periode een belangrijke rol. Sporen van de Romeinse *vicus* werden reeds gedocumenteerd in het huidige stadscentrum, maar ook meer in de periferie daarvan, o.a. op de site De Pionier. Archeologisch onderzoek in het centrum leverde daarnaast eveneens diverse

sporen van het middeleeuwse Wervik, waaronder sporen van bewoning, ambacht (klokkengietersatelier), begraving, alsook restanten van de oude Sint-Maartenskerk. Ook verder verwijderd van het centrum werden middeleeuwse sporen en vondsten aangetroffen. Uit de nieuwe tijd dateert een kampements- en verdedigingsgordel die gerelateerd kan worden aan de belegering van Menen in 1744 en op basis van cartografische bronnen rondom Wervik wordt gesitueerd. Verder werden ook reeds diverse vondsten uit de nieuwe tijd, alsook sporen en vondsten uit de Eerste en Tweede Wereldoorlog aangetroffen in de omgeving.

- Hoewel voornamelijk het archeologisch kader aangeeft dat het plangebied een verhoogde archeologische verwachting kent, kan deze verwachting op basis van de huidige inrichting van het terrein worden bijgesteld. Het terrein is reeds grotendeels bebouwd en verhard sinds de tweede helft van de 20ste eeuw. De kans dat eventuele archeologische sporen nog bewaard zijn binnen het plangebied wordt hierdoor sterk gereduceerd.

3.2. Afweging verder vooronderzoek

De initiatiefnemer plant een heraanleg van de wegenis, riolering en omgeving. Hiertoe worden in eerste instantie de bestaande verhardingen verwijderd. De bestaande woningen en omgevende bomen blijven behouden in de geplande werken. Voor de heraanleg van de riolering zullen enkele nieuwe rioleringsleuven en -putten worden gegraven. Hierbij dient rekening gehouden worden met plaatselijk een bodemingreep van maximaal ca. 2m onder het huidige maaiveldniveau ter hoogte van de nieuwe putten. De nieuwe wegenis zal bestaan uit twee doodlopende noord-zuid georiënteerde straten die, zoals op heden het geval is, aansluiten op de Th. Godtschalcklaan. De nieuwe bestrating (ca. 345,65m²) zal worden opgebouwd uit platines met een dikte van 5 tot 7cm, gefundeerd op een ca. 20cm dikke laag zandcement met een onderfundering van 10cm kalksteenslag. De op heden bestaande verbinding tussen beide wegen wordt verwijderd en vervangen door een centraal binnenplein (ca. 53,5m²) in platines met dikte van ca. 3 à 5cm, eveneens voorzien van een fundering in zandcement van 20cm en een onderfundering in kalksteenslag van 10cm. Rondom het binnenplein wordt een nieuwe groenzone met speeltuin ingericht. Rondom de wegenis en de bestaande bebouwing worden verder nieuwe parkeerzones aangelegd in de vorm van grasparkings bestaande uit grasdallen (ca. 437,86m²). De bodemingreep voor deze werken blijft beperkt tot ca. 20cm. Rondom en tussen de bestaande woningen zullen daarnaast nieuwe paden (ca. 823,80m²) in Belgische blauwe hardsteen worden aangelegd. De stenen (ca. 6,65cm dik) worden ingebed in een ca. 15cm dikke zandcementfundering en een ca. 10cm dikke onderfundering in kalksteenslag. De bodemingrepen op het terrein blijven aldus relatief beperkt en vervangen de huidige inrichting die reeds een impact gehad heeft op de bodem. Het merendeel van de werken reikt niet dieper dan 30 à 40cm. Enkel plaatselijk worden voor de rioleringswerken diepere bodemingrepen voorzien. Het gaat daarbij echter om puntsgewijze ingrepen met een relatief beperkte impact op de bodem.

De omgeving van het plangebied kent een eerder hoge archeologische verwachting. De aan- of aanwezigheid van een archeologische site op het terrein kan op basis van enkel het bureauonderzoek niet met zekerheid vastgesteld worden, maar de kans is bijzonder klein dat er nog onverstoorde archeologische sites aanwezig zijn. Het terrein werd meer dan 50 jaar geleden quasi volledig bebouwd en verhard, wat een aanzienlijke bodemimpact zal hebben gehad en waarbij het archeologisch niveau meer dan waarschijnlijk zal verstoord zijn. De geplande werken beperken zich grotendeels tot reeds verstoorde zones, enkel plaatselijk zijn er nieuwe, diepere bodemingrepen. Deze puntsgewijze ingrepen zijn echter verspreid gelegen en beperkt in oppervlakte. Verder vooronderzoek van dergelijke verspreid gelegen zones op een terrein met reeds een verstoringshistoriek zal niet leiden tot relevante kenniswinst, en wordt bijgevolg niet geadviseerd in het kader van de geplande werken.

3.3. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

De oudste betrouwbare kaart waarop het plangebied is afgebeeld betreft de Ferrariskaart uit 1777. Op deze kaart wordt het plangebied gesitueerd aan de rand van de stadskern van Wervik, die zich meteen ten oosten van het plangebied bevindt. Het terrein zelf is onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond tussen de reeds aanwezige Kasteelstraat in het noorden, Magdalenastraat in het oosten, Koestraat in het zuiden en Barrièrestraat in het westen. Ook de Atlas der Buurtwegen uit 1840 geeft geen bebouwing weer binnen de grenzen van het plangebied. Wel zijn tegen deze periode de huidige Scherpenheuvelstraat, ten oosten, en de Briekhoekstraat ten westen van het plangebied te onderscheiden. Deze laatste straat wordt echter nog gekarteerd als voetweg. De kaart van Popp (1842-1879), kaart van Vandermaelen (1846-1854) en de topografische kaarten uit de tweede helft van de 19de eeuw en het begin van de 20ste eeuw geven een gelijkaardige situatie weer. Tegen het begin van de 20ste eeuw komt stilaan bebouwing tot stand in de directe omgeving rond het plangebied. Na midden 20ste eeuw wordt het terrein bebouwd, het heeft op de luchtfoto van 1971 reeds de huidige inrichting. Sindsdien onderging het terrein geen grootschalige wijzigingen meer.

- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

Het terrein werd meer dan 50 jaar geleden quasi volledig bebouwd en verhard, wat een aanzienlijke bodemimpact zal hebben gehad en waarbij het archeologisch niveau meer dan waarschijnlijk zal verstoord zijn.

- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Neen.

- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

De initiatiefnemer plant een heraanleg van de wegenis, riolering en omgeving. Hiertoe worden in eerste instantie de bestaande verhardingen verwijderd. De bestaande woningen en omgevende bomen blijven behouden in de geplande werken. Voor de heraanleg van de riolering zullen enkele nieuwe rioleringssleuven en -putten worden gegraven. Hierbij dient rekening gehouden worden met plaatselijk een bodemingreep van maximaal ca. 2m onder het huidige maaiveldniveau ter hoogte van de nieuwe putten. De nieuwe wegenis zal bestaan uit twee doodlopende noord-zuid georiënteerde straten die, zoals op heden het geval is, aansluiten op de Th. Godtschalcklaan. De nieuwe bestrating (ca. 345,65m²) zal worden opgebouwd uit platines met een dikte van 5 tot 7cm, gefundeerd op een ca. 20cm dikke laag zandcement met een onderfundering van 10cm kalksteenslag. De op heden bestaande verbinding tussen beide wegen wordt verwijderd en vervangen door een centraal binnenplein (ca. 53,5m²) in platines met dikte van ca. 3 à 5cm, eveneens voorzien van een fundering in zandcement van 20cm en een onderfundering in kalksteenslag van 10cm. Rondom het binnenplein wordt een nieuwe groenzone met speeltuin ingericht. Rondom de wegenis en de bestaande bebouwing worden verder nieuwe parkeerzones aangelegd in de vorm van grasparkings bestaande uit grasdallen (ca. 437,86m²). De bodemingreep voor deze werken blijft beperkt tot ca. 20cm. Rondom en tussen de bestaande

woningen zullen daarnaast nieuwe paden (ca. 823,80m²) in Belgische blauwe hardsteen worden aangelegd. De stenen (ca. 6,65cm dik) worden ingebed in een ca. 15cm dikke zandcementfundering en een ca. 10cm dikke onderfundering in kalksteenslag. De bodemingrepen op het terrein blijven aldus relatief beperkt en vervangen de huidige inrichting die reeds een impact gehad heeft op de bodem. Het merendeel van de werken reikt niet dieper dan 30 à 40cm. Enkel plaatselijk worden voor de rioleringswerken diepere bodemingrepen voorzien. Het gaat daarbij echter om puntsgewijze ingrepen met een relatief beperkte impact op de bodem.

- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

De aan- of aanwezigheid van een archeologische site op het terrein kan op basis van enkel het bureauonderzoek niet met zekerheid vastgesteld worden, maar de kans is bijzonder klein dat er nog onverstoorde archeologische sites aanwezig zijn. Het terrein werd meer dan 50 jaar geleden quasi volledig bebouwd en verhard, wat een aanzienlijke bodemimpact zal hebben gehad en waarbij het archeologisch niveau meer dan waarschijnlijk zal verstoord zijn.

- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

Niet van toepassing.

4. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen in de Th. Godtschalckwijk te Wervik (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen meer dan 3000m² bedraagt en de bodemingreep groter is dan 1000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein is ca. 4.010m² groot en situeert zich ter hoogte van de Th. Godtschalckwijk te Wervik. Deze wijk omvat 20 zorgwoningen rondom een centrale wegenis, de Th. Godtschalckwijk, die in het noorden via twee aansluitingen uitgaat op de Th. Godtschalcklaan. Het terrein is grotendeels bebouwd en verhard, rondom de woningen en wegenis zijn groenzones aangeplant.

Het plangebied bevindt zich in het centrum van Wervik, tussen de spoorlijn en de Leie, op ca. 200m ten noorden van deze rivier en op ca. 450m ten westen van het stadscentrum. De oudste betrouwbare kaart waarop het plangebied is afgebeeld betreft de Ferrariskaart uit 1777. Op deze kaart wordt het plangebied gesitueerd aan de rand van de stadskern van Wervik, die zich meteen ten oosten van het plangebied bevindt. Het terrein zelf is onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond tussen de reeds aanwezige Kasteelstraat in het noorden, Magdalenastraat in het oosten, Koestraat in het zuiden en Barrièrestraat in het westen. Ook de Atlas der Buurtwegen uit 1840 geeft geen bebouwing weer binnen de grenzen van het plangebied. Wel zijn tegen deze periode de huidige Scherpenheuvelstraat, ten oosten, en de Briekhoekstraat ten westen van het plangebied te onderscheiden. Deze laatste straat wordt echter nog gekarteerd als voetweg. De kaart van Popp (1842-1879), kaart van Vandermaelen (1846-1854) en de topografische kaarten uit de tweede helft van de 19de eeuw en het begin van de 20ste eeuw geven een gelijkaardige situatie weer. Tegen het begin van de 20ste eeuw komt stilaan bebouwing tot stand in de directe omgeving rond het plangebied. Na midden 20ste eeuw wordt het terrein bebouwd, het heeft op de luchtfoto van 1971 reeds de huidige inrichting. Sindsdien onderging het terrein geen grootschalige wijzigingen meer.

Wervik ontwikkelde zich op de linkeroever van de Leie in Zandlemig Vlaanderen en kent een hoogteligging van ca. 20m. Het landschap rond Wervik wordt voornamelijk gedomineerd door de aanwezigheid van de Leie in het zuiden. Verder kent de gemeente in het zuiden een eerder vlak reliëf, terwijl in het noorden uitlopers van de Midden-West-Vlaamse-Heuvelrug aanwezig zijn. Deze rug heeft een hoogte van ca. 40 à 60m. Het plangebied zelf bevindt zich in de eerder vlakke zone meteen ten noorden van de Leie en kent een beperkt microreliëf dat voornamelijk te verklaren is door de huidige inrichting van het terrein. Zo kunnen o.m. de grenzen van de huidige bestrating duidelijk onderscheiden worden op het gedetailleerd digitaal hoogtemodel. Het maaiveldniveau binnen het plangebied schommelt tussen ca. +18,9m TAW en +19,3m TAW. Er is sprake van een beperkt hoogteverschil. Bodemkundig kunnen op het terrein droge tot matig droge zandleembodems met textuur B-horizont verwacht worden.

In de ruimere omgeving van het plangebied zijn verschillende archeologische sites gekend. Deze geven aan dat de streek een rijk archeologisch verleden kent dat teruggaat tot in de steentijden. Zo werden in de ruime omgeving reeds op verschillende locaties artefacten uit de steentijden aangetroffen.

Hierbij gaat het voornamelijk om lithisch materiaal uit het neolithicum, al lijken ook oudere periodes vertegenwoordigd te zijn binnen de ensembles. Ook gedurende de ijzertijd werd de omgeving van het plangebied bewoond door de mens. Hiervan getuigen onder meer sporen van bewoningssporen, aangetroffen op de sites Wervik De Pionier en Wervik Hellestraat. Zoals reeds vermeld speelde Wervik in de Romeinse periode een belangrijke rol. Sporen van de Romeinse *vicus* werden reeds gedocumenteerd in het huidige stadscentrum, maar ook meer in de periferie daarvan, o.a. op de site De Pionier. Archeologisch onderzoek in het centrum leverde daarnaast eveneens diverse sporen van het middeleeuwse Wervik, waaronder sporen van bewoning, ambacht (klokkengietersatelier), begraving, alsook restanten van de oude Sint-Maartenskerk. Ook verder verwijderd van het centrum werden middeleeuwse sporen en vondsten aangetroffen. Uit de nieuwe tijd dateert een kampements- en verdedigingsgordel die gerelateerd kan worden aan de belegering van Menen in 1744 en op basis van cartografische bronnen rondom Wervik wordt gesitueerd. Verder werden ook reeds diverse vondsten uit de nieuwe tijd, alsook sporen en vondsten uit de Eerste en Tweede Wereldoorlog aangetroffen in de omgeving.

Hoewel voornamelijk het archeologisch kader aangeeft dat het plangebied een verhoogde archeologische verwachting kent, kan deze verwachting op basis van de huidige inrichting van het terrein worden bijgesteld. Het terrein is reeds grotendeels bebouwd en verhard sinds de tweede helft van de 20ste eeuw. De kans dat eventuele archeologische sporen nog bewaard zijn binnen het plangebied wordt hierdoor sterk gereduceerd.

De initiatiefnemer plant een heraanleg van de wegenis, riolering en omgeving. Hiertoe worden in eerste instantie de bestaande verhardingen verwijderd. De bestaande woningen en omgevende bomen blijven behouden in de geplande werken. Voor de heraanleg van de riolering zullen enkele nieuwe rioleringssleuven en -putten worden gegraven. Hierbij dient rekening gehouden worden met plaatselijk een bodemingreep van maximaal ca. 2m onder het huidige maaiveldniveau ter hoogte van de nieuwe putten. De nieuwe wegenis zal bestaan uit twee doodlopende noord-zuid georiënteerde straten die, zoals op heden het geval is, aansluiten op de Th. Godtschalcklaan. De nieuwe bestrating (ca. 345,65m²) zal worden opgebouwd uit platines met een dikte van 5 tot 7cm, gefundeerd op een ca. 20cm dikke laag zandcement met een onderfundering van 10cm kalksteenslag. De op heden bestaande verbinding tussen beide wegen wordt verwijderd en vervangen door een centraal binnenplein (ca. 53,5m²) in platines met dikte van ca. 3 à 5cm, eveneens voorzien van een fundering in zandcement van 20cm en een onderfundering in kalksteenslag van 10cm. Rondom het binnenplein wordt een nieuwe groenzone met speeltuin ingericht. Rondom de wegenis en de bestaande bebouwing worden verder nieuwe parkeerzones aangelegd in de vorm van grasparkings bestaande uit grasdallen (ca. 437,86m²). De bodemingreep voor deze werken blijft beperkt tot ca. 20cm. Rondom en tussen de bestaande woningen zullen daarnaast nieuwe paden (ca. 823,80m²) in Belgische blauwe hardsteen worden aangelegd. De stenen (ca. 6,65cm dik) worden ingebed in een ca. 15cm dikke zandcementfundering en een ca. 10cm dikke onderfundering in kalksteenslag. De bodemingrepen op het terrein blijven aldus relatief beperkt en vervangen de huidige inrichting die reeds een impact gehad heeft op de bodem. Het merendeel van de werken reikt niet dieper dan 30 à 40cm. Enkel plaatselijk worden voor de rioleringswerken diepere bodemingrepen voorzien. Het gaat daarbij echter om puntsgewijze ingrepen met een relatief beperkte impact op de bodem.

De omgeving van het plangebied kent een eerder hoge archeologische verwachting. De aan- of aanwezigheid van een archeologische site op het terrein kan op basis van enkel het bureauonderzoek

niet met zekerheid vastgesteld worden, maar de kans is bijzonder klein dat er nog onverstoorde archeologische sites aanwezig zijn. Het terrein werd meer dan 50 jaar geleden quasi volledig bebouwd en verhard, wat een aanzienlijke bodemimpact zal hebben gehad en waarbij het archeologisch niveau meer dan waarschijnlijk zal verstoord zijn. De geplande werken beperken zich grotendeels tot reeds verstoorde zones, enkel plaatselijk zijn er nieuwe, diepere bodemingrepen. Deze puntsgewijze ingrepen zijn echter verspreid gelegen en beperkt in oppervlakte. Verder vooronderzoek van dergelijke verspreid gelegen zones op een terrein met reeds een verstoringshistoriek zal niet leiden tot relevante kenniswinst, en wordt bijgevolg niet geadviseerd in het kader van de geplande werken.

5. Bibliografie

- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Akademiestraat*, geraadpleegd op 20 mei 2022 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/220554>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Brugstraat I*, geraadpleegd op 20 mei op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/71011>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Centrumstraten Sleuf 1*, geraadpleegd op 20 mei op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/208120>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Centrumstraten sleuf 2*, geraadpleegd op 20 mei op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/208121>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Centrumstraten sleuf 3*, geraadpleegd op 20 mei op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/208122>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Centrumstraten sleuf 4*, geraadpleegd op 20 mei op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/208123>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Centrumstraten sleuf 5*, geraadpleegd op 20 mei op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/208124>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *De Balokken*, geraadpleegd op 23 mei 2022 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/163231>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *De Pionier*, geraadpleegd op 20 mei op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/151455>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Dr. Dumontstraat*, geraadpleegd op 23 mei 2022 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/221209>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Franse verdedigingswerken*, geraadpleegd op 23 mei 2022 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/227074>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Goed ten Walle*, geraadpleegd op 23 mei 2022 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/73399>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Groenstraat II*, geraadpleegd op 20 mei op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/75942>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Hellestraat*, geraadpleegd op 20 mei op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/217496>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Keizerstraat I*, geraadpleegd op 23 mei 2022 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/152911>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Koestraat - Leie*, geraadpleegd op 20 mei 2022 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/162253>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Leiestraat I*, geraadpleegd op 20 mei 2022 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/159402>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Nieuwstraat 29-35*, geraadpleegd op 20 mei 2022 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/226985>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Nieuwstraat II*, geraadpleegd op 20 mei op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/75941>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Ooievaarstraat 29*, geraadpleegd op 20 mei op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/76173>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Ooievaarstraat I*, geraadpleegd op 20 mei op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/75940>.

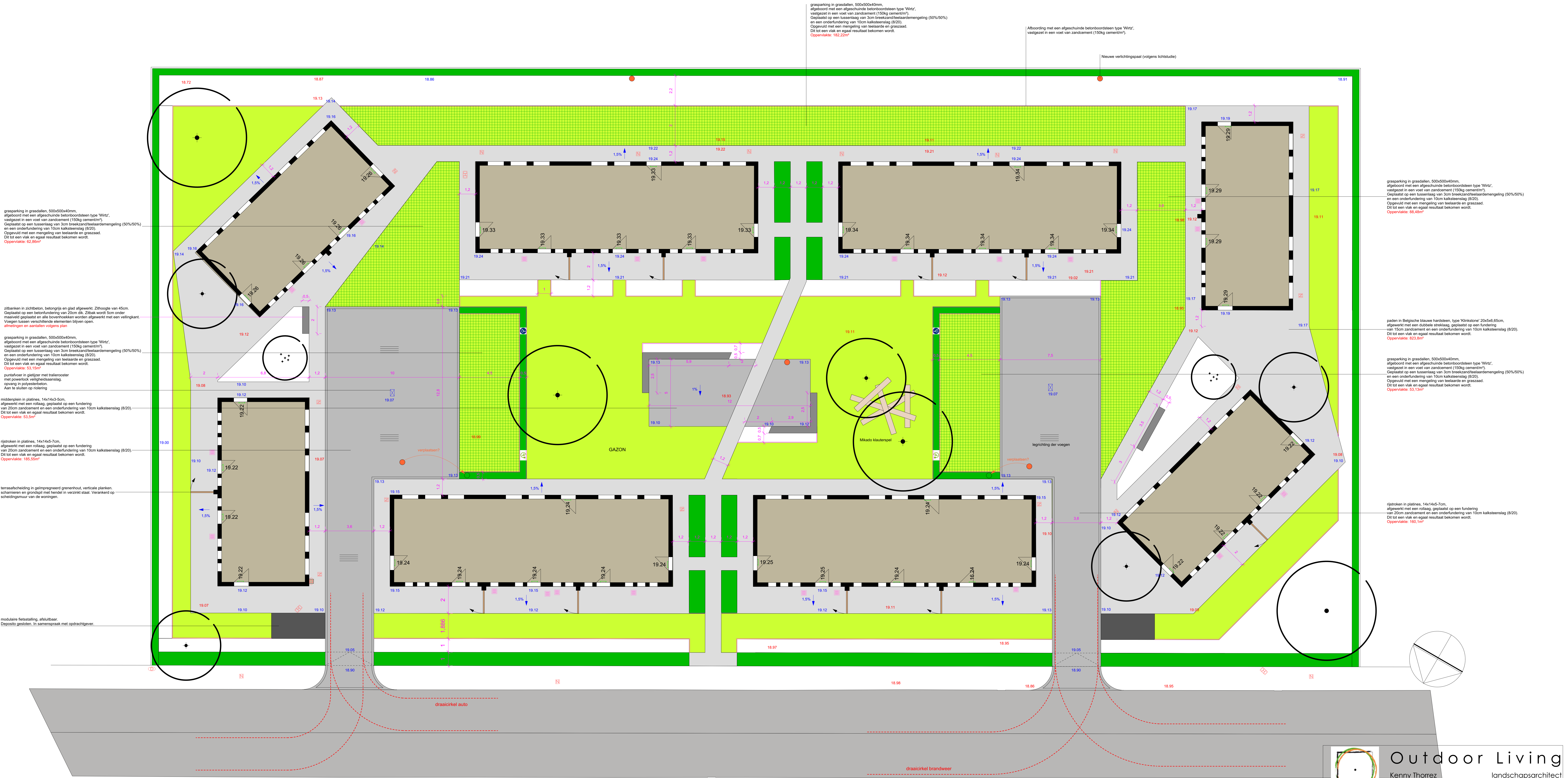
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Ooststraat*, geraadpleegd op 20 mei op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/221222>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Pardoen (WVPAR08, A-B-C-D)*, geraadpleegd op 20 mei 2022 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/76993>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Pardoen (WVPAR08, E)*, geraadpleegd op 20 mei 2022 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/76994>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Sint-Janshospitaal*, geraadpleegd op 20 mei op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/71015>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Sint-Maartensplein*, geraadpleegd op 20 mei op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/71013>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Steenakker*, geraadpleegd op 20 mei op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/982503>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Wervik Akademiestraat I*, geraadpleegd op 20 mei 2022 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/980171>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Wervik Akademiestraat I*, geraadpleegd op 20 mei 2022 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/980172>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Wervik Akademiestraat III*, geraadpleegd op 23 mei 2022 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/980760>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Wervik Koestraat I*, geraadpleegd op 23 mei 2022 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/980744>.
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2022, *Wervik*, geraadpleegd op 20 mei 2022 op <https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/14166>.
- <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>
- <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>
- <http://www.geopunt.be/kaart>
- <http://www.ngi.be/topomapviewer/>
- <https://inventaris.onroenderfgoed.be>
- <https://www.google.com/maps/>
- Lefere M., Slabbinck F., Vanhecke I., 2021. *Ooststraat (Wervik, West-Vlaanderen). Rapportering opgraving. Deel 2: Verslag van resultaten van de opgraving*, Sint-Michiels-Brugge: Ruben Willaert nv.
- Wikipedia 2022, *Wervik*, geraadpleegd op 20 mei 2022 op <https://nl.wikipedia.org/wiki/Wervik>.

6. Bijlages

- Figurenlijst

Figuur 1 Zicht op het plangebied op de meest recente luchtfoto (bron: geopunt.be).....	8
Figuur 2 Zicht op de Th. Godtschalckwijk vanuit het westen (bron: https://www.google.be/maps). ...	9
Figuur 3 Zicht op de Th. Godtschalckwijk vanuit het oosten (bron: https://www.google.be/maps).	9
Figuur 4 Geplande werken, geprojecteerd op het GRB (bron: initiatiefnemer; geopunt.be).....	11
Figuur 5 Uitsnede uit het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer).....	11
Figuur 6 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).	12
Figuur 7 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).	13
Figuur 8 Zicht op het kadasterplan (bron: geopunt.be).....	13
Figuur 9 Zicht op de bodemgebruikskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be)...	14
Figuur 10 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).....	15
Figuur 11 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be).....	15
Figuur 12 Zicht op de potentiële bodemerosiekaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).	16
Figuur 13 Zicht op de bodemkaart ter hoogte van het plangebied (bron: DOV).....	17
Figuur 14 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).	18
Figuur 15 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).	19
Figuur 16 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	19
Figuur 17 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).....	21
Figuur 18 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	22
Figuur 19 Uitsnede uit de kaart van Popp met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be) ..	22
Figuur 20 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	23
Figuur 21 Uitsnede uit de topografische kaart van 1861 met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI).	23
Figuur 22 Uitsnede uit de topografische kaart van 1883 met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI).	24
Figuur 23 Uitsnede uit de topografische kaart van 1911 met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI).	24
Figuur 24 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).....	25
Figuur 25 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).	25
Figuur 26 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).	26
Figuur 27 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be en CAI).....	33

Bijlage: Ontwerpplan (bron: initiatiefnemer).

grasparking in grasdalen, 500x500x40mm,
afgeboord met een afgeschuinde betonboordsteen type 'Witz',
vastgezet in een voet van zandcement (150kg cement/m³),
geplaatst op een tussenlaag van 3cm brekezand/helialeemdemingeling (50%/50%)
en een onderfundering van 10cm kalksteenslag (B20).
Opgeluid met een mengeling van beelde en graszaad.
Dit tot een vlak en egal resultaat bekomen wordt.
Oppervlakte: 62,80m²

zitbanken in zichtbeton, betongris en giel afgewerkt. Zithoogte van 45cm.
Geplaatst op een betonfundering van 20cm dik. Zitbak wordt 5cm onder
maaiwerk geplaatst en alle bovenhoeken worden afgewerkt met een veiligingskant.
Voegen tussen verlichtende elementen blijven open.
afmetingen en aantallen volgens plan

grasparking in grasdalen, 500x500x40mm,
afgeboord met een afgeschuinde betonboordsteen type 'Witz',
vastgezet in een voet van zandcement (150kg cement/m³),
geplaatst op een tussenlaag van 3cm brekezand/helialeemdemingeling (50%/50%)
en een onderfundering van 10cm kalksteenslag (B20).
Opgeluid met een mengeling van beelde en graszaad.
Dit tot een vlak en egal resultaat bekomen wordt.
Oppervlakte: 53,15m²

fontein in gietijzer met talerslede
met powerlock veiligheidsaanslag
opening in polyestereffen
Aan te sluiten op riolering

midertplaten in platinen, 14x14x3-5cm,
afgeboord met een riblaag, geplaatst op een fundering
van 20cm zandcement en een onderfundering van 10cm kalksteenslag (B20).
Dit tot een vlak en egal resultaat bekomen wordt.
Oppervlakte: 53,5m²

rijstroken in platinen, 14x14x5-7cm,
afgeboord met een riblaag, geplaatst op een fundering
van 20cm zandcement en een onderfundering van 10cm kalksteenslag (B20).
Dit tot een vlak en egal resultaat bekomen wordt.
Oppervlakte: 195,50m²

terrasafschieding in geprepareerd grenenhout, verticale planken,
schermen en grondplaat met heide in verwerkt staal. Verankerd op
scheidingmuur van de woningen.

modulaire fietstelling, afsluitbaar.
Deposito gesloten. In samenspraak met opdrachtgever.

grasparking in grasdalen, 500x500x40mm,
afgeboord met een afgeschuinde betonboordsteen type 'Witz',
vastgezet in een voet van zandcement (150kg cement/m³),
geplaatst op een tussenlaag van 3cm brekezand/helialeemdemingeling (50%/50%)
en een onderfundering van 10cm kalksteenslag (B20).
Opgeluid met een mengeling van beelde en graszaad.
Dit tot een vlak en egal resultaat bekomen wordt.
Oppervlakte: 182,22m²

afboording met een afgeschuinde betonboordsteen type 'Witz',
vastgezet in een voet van zandcement (150kg cement/m³).

Nieuwe verlichtingspaal (volgens schatstude)

grasparking in grasdalen, 500x500x40mm,
afgeboord met een afgeschuinde betonboordsteen type 'Witz',
vastgezet in een voet van zandcement (150kg cement/m³),
geplaatst op een tussenlaag van 3cm brekezand/helialeemdemingeling (50%/50%)
en een onderfundering van 10cm kalksteenslag (B20).
Opgeluid met een mengeling van beelde en graszaad.
Dit tot een vlak en egal resultaat bekomen wordt.
Oppervlakte: 93,60m²

paden in Belgische blauwe hardstenen, type 'Kinkstone' 20x5x6,65cm,
afgeboord met een dubbele strekplaat, geplaatst op een fundering
van 10cm zandcement en een onderfundering van 10cm kalksteenslag (B20).
Dit tot een vlak en egal resultaat bekomen wordt.
Oppervlakte: 823,30m²

grasparking in grasdalen, 500x500x40mm,
afgeboord met een afgeschuinde betonboordsteen type 'Witz',
vastgezet in een voet van zandcement (150kg cement/m³),
geplaatst op een tussenlaag van 3cm brekezand/helialeemdemingeling (50%/50%)
en een onderfundering van 10cm kalksteenslag (B20).
Opgeluid met een mengeling van beelde en graszaad.
Dit tot een vlak en egal resultaat bekomen wordt.
Oppervlakte: 51,10m²

rijstroken in platinen, 14x14x5-7cm,
afgeboord met een riblaag, geplaatst op een fundering
van 20cm zandcement en een onderfundering van 10cm kalksteenslag (B20).
Dit tot een vlak en egal resultaat bekomen wordt.
Oppervlakte: 160,10m²

Outdoor Living
Kenny Thorrez
landschapsarchitect
analyseren · adviseren · creëren en realiseren van uw buiten ruimte

opdrachtgever	Woon- en zorgbedrijf Wervik Steenakker 30 8940 Wervik		
bouwplaats	Th. Godtschalckwijk 8940 Wervik		
dossiernummer	D247		
plan titel	uitvoeringsplan		
plan info	schaal 1/100	datum 08 01 2022	getekend kt
wijzigingen	A B C D		
opmerkingen			
ontwerper	Kenny Thorrez Landschaps- en tuinarchitect Nieuwe Barriërestraat 12 8940 Wervik GSM: 0474 590 171 www.outdoorliving.be e-mail: info@outdoorliving.be		